

**MERKEZİ İDAREYLE MAHALLİ İDARELER ARASINDA  
GÖREV BÖLÜŞÜMÜ VE HİZMET İLİŞKİLERİNİN ESASLARI  
İLE MAHALLİ İDARELERE İLİŞKİN ÇEŞİTLİ KANUNLARDA  
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI  
(20 Nisan 2001)**

**BİRİNCİ BÖLÜM**

**Merkezi İdare ile Mahalli İdareler Arasında Görev Bölüşümü ve Hizmet İlişkile-  
rinin Esasları**

**Görev bölüşümü**

Madde 1- Merkezi idare tarafından yerine getirilecek hizmetler ve görevler şunlardır:

- a) Adalet, savunma, güvenlik, dış politika, maliye (konsolide bütçe uygulamaları da-  
hil), dış ticaret ve gümrük, tapu ve kadastro, nüfus, sivil savunma ve din hizmetleri,
- b) Milli eğitim, sağlık (koruyucu sağlık, aile planlaması ve ana-çocuk sağlığı), tarım,  
su ürünleri, gıda ve sosyal güvenlik hizmetleri,
- c) Ormanların yönetilmesi, işletilmesi ve gözetilmesi, toprağın, doğal kaynakların  
ıslahı ve geliştirilmesi ve ekolojik dengenin korunması hizmetleri,
- d) Ulusal ve bölgesel nitelikli olan veya ulusal ve bölgesel düzeyde bir bütünlük içinde  
yürütülmesi gereken diğer hizmetler,
- e) Kamu hizmetlerine ilişkin ulusal politikaları ve standartları belirlemek, kalkınma  
planları ile ulusal ve bölgesel planları hazırlamak ve uygulamak, bu konularda bilgi  
toplamak, inceleme ve araştırma yapmak, yenilikleri izlemek ve hizmetler arasında  
koordinasyon sağlamak,
- f) Merkezi ve mahalli idarelerce yürütülen hizmetlerin mevzuata, belirlenen genel  
politikalara ve standartlara uygunluğunu denetlemek,
- g) Mahalli idarelere rehberlik etmek, teknik ve mali yardımlarda bulunmak, eğitim  
desteği vermek.

Mahalli idareler tarafından yerine getirilecek hizmetler ve görevler şunlardır:

- a) Bu Kanunda ve ilgili kanunlarda belirtilen esas ve sınırlamalar çerçevesinde; eği-  
tim, sağlık, sosyal yardım, gençlik ve spor, kültür, sanat, turizm, tarım, orman, ağaç-  
landırma, çevre, bayındırlık, imar, ulaştırma, zabıta hizmetleri, itfaiye hizmetleri,  
sanayi ve ticaret alanlarında mahalli ve müşterek nitelikli hizmetler,

b) Asli görev ve hizmetlerinin yanı sıra, kanunların yasaklamadığı veya münhasıran başka idarelere vermediği mahalli ve müşterek nitelikli ihtiyaçları karşılamak üzere genel karar organlarının uygun göreceği her türlü faaliyet ve hizmetler.

### **Hizmet ilişkilerinin esasları**

Madde 2- a) Bakanlıklar, mahalli idarelerin kendi sorumluluk alanlarına giren hizmetlerinin ulusal ve bölgesel düzeyde koordinasyonunu sağlar. İl ve ilçelerde koordinasyon, vali ve kaymakamlar vasıtasıyla sağlanır.

b) Bakanlıklar, kendi sorumluluk alanlarına giren hizmetlerle ilgili konularda mahalli idarelere rehberlik eder, teknik destek sağlar ve personelinin eğitimine yardımcı olur.

c) Mahalli idarelerin iş ve işlemlerinin idarenin bütünlüğü ilkesine, mevzuata, kalkınma planlarının ilke ve hedeflerine ve merkezi idarece belirlenecek politika ve standartlara uygunluğu, ilgili kanunlara göre merkezi idarece denetlenir.

d) Mahalli idarelere, hizmet kapasitelerini artırmak ve bölgeler arasında dengeli kalkınmaya yardımcı olmak üzere, merkezi idare gelirlerinden, ilgili kanunlarında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde merkezi idare tarafından mali yardımda bulunulur.

e) Mahalli idarelerin görev ve sorumluluk alanlarına giren hizmetleri idarenin bütünlüğü ilkesine, mevzuata, kalkınma planlarının ilke ve hedeflerine ve merkezi idare tarafından belirlenecek politika ve standartlara uygun olarak yürütür.

f) Mahalli idareler, görev ve sorumluluk alanlarındaki hizmetlere ilişkin kararların alınması, uygulanması ve denetlenmesi süreçlerinde açıklık ve katılımı sağlayıcı her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

### **Mahalli İdareler Ortak Kurulu**

Madde 3- Merkezi idare ile mahalli idareler arasında ulusal düzeyde hizmet ilişkisi, koordinasyon, işbirliği, yardımlaşma ve mevzuat düzenlemeleri konularında bilgi alış verişinde bulunmak, ortak sorunları değerlendirmek ve bunların çözümü konusunda yönlendirici kararlar almakla görevli Mahalli İdareler Ortak Kurulu oluşturulur.

Kurul, Başbakan ya da görevlendireceği bir bakanın başkanlığında; Başbakan tarafından belirlenecek bakanlar ile merkezi idare, mahalli idareler, mahalli idare birlikleri ve mahalli idarelerle ilgili faaliyet gösteren kuruluş temsilcilerinden oluşur.

Kurul yılda en az bir defa toplanır. Başbakan, Kurulu her zaman toplantıya çağırabilir. Kurulun sekretaryaya hizmetleri İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.

Kurulun ve sekretaryanın çalışma esas ve usulleri Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Belediye Kanununa İlişkin Değişiklik Hükümleri**

Madde 4- 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanununun değişik 7 nci maddesinin (A) fıkrasında yer alan “500 metre” ibaresi “5000 metre” olarak, “2000” ibaresi “10000” olarak; (A) fıkrasının üçüncü paragrafı “Valilikçe muamele, il idare kurulu-

nun görüşü ile birlikte il genel meclisine intikal ettirilir. İl genel meclisinin, kurulacak belediyenin gelirlerinin neler olacağı, bunların nasıl elde edileceği ve belediye hizmetleri ve giderleri için yeterli olup olmayacağı, belediye kurulmasının iskan alanı kararları ile imar düzeni ve kararları bakımından uygun olup olmayacağı hakkında vereceği karar valinin görüşü ile birlikte İçişleri Bakanlığına gönderilir. Danıştayın kararı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile o yerde belediye kurulur.” şeklinde; (D) fıkrasında yer alan “2000” ibaresi “10000” olarak;

“(C), (Ç) ve (D) fıkralarındaki hallerde nüfus şartı aranmayacağı gibi hizmetlerin layıkı veçhile ifası imkanları nazarı itibara alınarak mesafe 2500 metreye çıkartılabilir.” ibaresi ise “(C), (Ç) ve (D) fıkralarındaki hallerde nüfus şartı aranmayabilir.” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (E) ve (F) fıkraları eklenmiştir.

“E) İçme ve kullanma suyu havzaları ile özel kanun hükümleri gereğince korunması gerekli sit alanı, orman, tarım arazileri ve benzeri yerler ile ve aynı il sınırları içinde nüfusu 100.000’in üzerinde olan belediyelerin sınırlarına meskun sahaları 5000 metreden daha yakın olan köylerde belediye kurulamaz.”

“F) Bir beldenin bazı kısımlarının ayrılarak ayrı bir belediye veya köy kurulması halinde, bu idareler arasında personel, kadro, taşınır ve taşınmaz mal, hak ve borç paylaşımı İçişleri Bakanlığınca çıkartılacak yönetmelikle belirlenecek esas ve usule göre yapılır.”

Madde 5- 1580 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (24) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddenin (82) numaralı bendinin birinci paragrafına “bu amaçla arama ve kurtarma ekipleri kurmak, ihtiyaç duyulan arsa, bina, tesis, araç ve malzemeleri temin etmek, bütçelerine yeterli miktarda ödenek koymak,” ibaresi, ikinci paragrafında yer alan “tarafından” ibaresinden sonra gelmek üzere “da” ibaresi ile maddeye aşağıdaki bentler ilave edilmiştir.

“24- Sanayi atıklarının toplanması ve taşınması hariç, katı atık yönetimi hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, gereken her türlü hizmeti yapmak, tesisleri kurmak, kurdurmak, kurulu olanları devralmak, işletmek, işlettmek, bu amaçla kurulmuş tesislerden yararlanmak, (bu görev büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri tarafından yerine getirilir), nazım imar planlarında bu tesislerin mevcut ve planlanan yerlerini göstermek, ilgili kanun ve yönetmeliklerde öngörülen koruma mesafesini sağlayacak şekilde tedbirlerin alınmasını sağlamak;”

“83- Sağlık Bakanlığınca belirlenecek ilke, esas ve standartlara uygun olarak her türlü teşhis ve tedavi merkezleri ile acil yardım servisleri, Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce belirlenecek esas ve standartlara göre kreş, gündüz bakımevi, huzurevi, aşevi ve kadın sığınma evi açmak, işletmek veya işlettmek (Bu görev, büyükşehir belediyeleri tarafından da yerine getirilebilir.);

84- Görev alanlarına göre Sağlık Bakanlığınca veya Tarım Bakanlığınca belirlenecek esaslara uygun olarak, belediye ve mücavir alan sınırları içinde halkın yiyecek ve içecek maddelerinin üretildiği, satıldığı ve muhafaza edildiği yerleri denetlemek (Büyükşehir belediyeleri kendi görev alanları ile ilgili denetleme yetkisine sahiptir);

85- Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenecek esaslar dahilinde ve bu bakanlık ile işbirliği ve koordinasyon sağlayarak ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına ait binalar yapmak, bunların bakım ve onarımlarını sağlamak ve bu Bakanlığın izin ve denetimine

tabi olarak, meslek kursları, yetiştirici ve tamamlayıcı kurslar açmak (Bu görev, büyükşehir belediyeleri tarafından da yerine getirilebilir.);

86- Kültür Bakanlığının izni ile belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yer alan 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kanun kapsamında bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bakım ve onarımlarını sağlamak (Bu görev, büyükşehir belediyeleri tarafından da yerine getirilebilir.);

87- Sporun kitlelere yayılmasını sağlamak, gençlik ve spor tesisleri yapmak, işletmek, işletirmek veya kiraya vermek, spor tesislerini Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün talebi üzerine ulusal ve uluslararası müsabakalara tahsis etmek, amatör sporu teşvik etmek, amatör spor kulüplerine spor malzemesi yardımında bulunmak (Bu görev, büyükşehir belediyeleri tarafından da yerine getirilebilir)."

Madde 6- 1580 sayılı Kanunun 20 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

#### **"Belediye meclisi**

Madde 20- Belediyenin genel karar organı olan belediye meclisi, ilgili mevzuatta gösterilen esas ve usullere göre halk tarafından seçilmiş üyelerden oluşur.

Belediye meclisleri, kanunların belediyelere görev olarak verdiği konularda ön inceleme ihtiyacı duyulan hallerde ihtisas komisyonları kurabilir. İhtisas komisyonları, her siyasi parti grubunun ve bağımsız üyelerin belediye meclisindeki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle teşkil edilir.

Belediye daire baş amirleri, mahalle muhtarları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının temsilcileri, üniversitelerin ilgili bölüm temsilcileri ve komisyon üyesi olmayan meclis üyeleri görev alanlarıyla ilgili konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına iştirak edebilir, görüşlerini belirtebilir, ancak oy kullanamazlar.

Belediye meclisinin dönem başı toplantısı ile seçimlerden sonraki ilk toplantısında, görüşmelere başlanmadan önce Atatürk anıtına belediye başkanı ve meclis üyelerince çelenk konularak, saygı duruşu ve İstiklal Marşı merasimleri yapılır.

Belediye meclisi üyelerine, meclis ve ihtisas komisyonu toplantıları dönemince her gün için, belediye encümeninin seçilmiş üyelerine ise aylık olarak İçişleri Bakanlığınca belediyelerin nüfus ve statülerine göre tespit edilecek alt ve üst sınırlara uygun olarak belediye meclisince belirlenecek miktarda ödenek verilir.

Belediye meclisi üyelerinin kendileri, herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi değillerse, devlet memurları gibi tedavi ve cenaze giderleri yardımından faydalanır.

Hangi komisyonların kurulacağı ve bu maddenin uygulama esasları 59 uncu maddede belirtilen yönetmelikle düzenlenir."

Madde 7- 1580 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 63- Belediye meclisi lüzum görürse, üyeleri arasından seçeceği bir komisyonu, belediyenin hesap işlemlerini incelemekle görevlendirebilir. Bu inceleme komisyonu gerektiğinde belediye dışındaki uzmanlardan da yararlanabilir.

İnceleme sonucu düzenlenen rapor o toplantı dönemi içinde belediye başkanının mütalaası alındıktan sonra meclise sunulur ve öncelikle görüşülür. Bu raporda hatalı gö-

rülen görevliler hakkında genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur.

İnceleme komisyonunun yararlanacağı kamu görevlileri dışındaki uzmanların nitelikleri ve çalışma esasları ile gerektiğinde bunlara ödenecek ücretler İçişleri Bakanlığınca tespit edilir.”

Madde 8- 1580 sayılı Kanunun 72 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

#### **“Borçlanma**

Madde 72- Belediyeler, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla belediye meclisi kararına dayalı olarak borçlanabilir.

Ancak;

a) Dış borçlanmalar sadece yatırım programında yer alan projelerin finansmanı amacıyla yapılabilir.

b) Dış borçlanmalar ile İller Bankası yatırım programında yer alan, altyapı işleri hariç, vadesi seçim dönemini aşan iç borçlanmalar için Hazine Müsteşarlığından izin alınması zorunludur.

c) Borçlanmaların yıllık anapara ve faiz ödemeleri tutarı, İller Bankasınca açılacak krediler hariç yılı bütçe gelirlerinin 1/3 ünü (Büyükşehir belediyelerinde 1/2 sini) aşamaz. Bu miktarın üstündeki borçlanmalar için Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulundan izin alınması zorunludur.

Belediyelerin, bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarının; Hazinesinin doğrudan ve/veya garantör sıfatıyla sağladığı dış kredilerden kaynaklanan yükümlülüklerinin Hazine Müsteşarlığınca üstlenilmesinden veya ödenmesinden doğan Hazine alacaklarının tahsili amacıyla; 2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun ile 27/6/1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanun gereğince genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden anılan kuruluşlara ayrılan paylardan, 2380 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasına istinaden Hazine Müsteşarlığı adına yapılan tahsilatın yeterli olmaması halinde, Hazine Müsteşarlığının ve İller Bankasının bağlı bulunduğu bakanların teklifiyle kesinti oranı artırılır.

Belediyeler borçlarıyla ilgili bilgi ve belgeleri düzenli olarak Hazine Müsteşarlığına ve İller Bankası Genel Müdürlüğüne göndermekle yükümlüdürler.

Bu maddenin uygulama usul ve esaslarını belirlemeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.”

Madde 9- 1580 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerde reis ve nüfusu 5.000’den 30.000’e kadar olan belediyelerde 1, nüfusu 30.001’den 100.000’e kadar olan belediyelerde 2, nüfusu 100.000’den 200.000’e kadar olan belediyelerde 3, 200.000 den fazla olan belediyelerde 4 muavinden sonra, daire baş amirleri şunlardır:”

Madde 10- 1580 sayılı Kanunun değişik 93 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belediye başkanlığının boşaldığı, başkanın görevden uzaklaştırıldığı veya tutuklandığı veyahut kamu hizmetinden yasaklama cezası verildiği hallerde vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması halinde ikinci başkan vekilinin onun da bulunmaması halinde en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak, üyeleri arasından gizli oyla ve salt çoğunlukla belediye başkanlığının boşalması veya seçim dönemini aşacak şekilde kamu hizmetinden yasaklama cezasının söz konusu olması halinde bir başkan, başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak şekilde kamu hizmetinden yasaklama cezası halinde ise bir başkan vekili seçer. İlk iki oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, üçüncü oylamada en çok oy alan başkan ya da başkan vekili seçilir. Üçüncü oylamada oylarda eşitlik çıkması halinde eşit oy alanlar arasında kura çekilir. Yeni seçilen başkanın görev süresi, yerine seçildiği başkanın görev süresi ile sınırlıdır. Başkan vekili, yeni başkan seçilinceye veya görevden uzaklaştırılmış ya da tutuklanmış olan başkan görevine dönünceye kadar görev yapar. Başkan veya başkan vekili seçilinceye kadar belediye başkanlığı görevi, meclis birinci başkan vekili, bulunmaması halinde ikinci başkan vekili, onun da bulunmaması halinde vali tarafından görevlendirilecek bir kamu görevlisi tarafından yürütülür.”

“Belediye başkanı seçimi en geç 20 gün içinde tamamlanmadığı takdirde 53 üncü maddeye göre işlem yapılır.”

Madde 11- 1580 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 2- Belediyeler (Büyükşehir belediyeleri dahil), düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla özel kanunlarına göre korunması gerekli tarım arazileri dışındaki alanlarda imarlı ve alt yapı arsalar üretmek, konut, toplu konut yapmak, satmak, kiralamak ve bu amaçlarla arazi satın almak, kamulaştırma yapmak, bu arsaları bireylere ve kooperatiflere satmak, takas etmek, bu konuda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla işbirliği yapmak ve gerektiğinde onlarla ortak projeler gerçekleştirmek yetkisine sahiptir.

Belediyeler, bu amaçla bütçelerinden gerekli paraları ayırmak suretiyle döner sermaye tesis edebilir ve kurulmuş veya kurulacak yapı ortaklıklarına katılabilir.

Üretilen arsa ve konutların satışı, açıklık ve rekabet ilkesine uygun olarak yapılır. Ancak, o belediye ve mücavir alan sınırları içinde kendisine, eşinin veya 18 yaşından küçük çocuklarına ait konutu olmayan dar gelirli kişilere, özürlülere , afete maruz kalanlara, sanayi bölgelerinden nakledilecekler ve üyelerinin tamamı bu durumda olan kooperatiflere, bedeli 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerince oluşturulan “Takdir komisyonu” tarafından belirlenecek tutardan aşağı olmamak üzere arsa tahsisi yapılabilir. 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 25 inci maddesine uyan kimselere de bu madde dahilinde arsa ve konut sağlanabilir.

Belediyelerin bu madde hükümlerine göre yapacakları işler 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir.

Bu maddenin uygulama esasları Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığınca müştereken hazırlanacak çerçeve yönetmeliğe uygun olarak belediye meclislerince çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.”

Madde 12- 1580 sayılı Belediye Kanununun 105 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belediye zabıta personeli, hizmet gereklerine göre belediye meclisinin vereceği kararlar imar, çevre, sağlık ve turizm gibi konularda iş bölümü ve ihtisaslaşmaya gidebilir.”

Madde 13- 1580 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

#### **“Mahallelere yardım**

Ek Madde 9- Belediyeler, mahallelere yönelik hizmetlerin planlanması ve yürütülmesinde mahalle muhtarlığının ve mahalle halkının katılımını sağlayıcı tedbirleri alır, mahalle halkının önereceği ve katkı sağlayacağı projeleri öncelikle değerlendirir ve imkanları ölçüsünde mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin görevlerini yapmalarına ve muhtarlık bina ve bürolarının tesisine yardımcı olur.

#### **Yurt dışı ilişkileri**

Ek Madde 10- Belediyeler, görev alanlarıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, belediye meclisinin kararı, Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü ve İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile üye olabilir ve yabancı ülke belediyeleri ve şehir yönetimleri ile belediye meclisinin kararı ve Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayı ile kardeş şehir ilişkisi kurabilir.

Belediyeler, 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Kanun, 24/6/1994 tarihli ve 4009 sayılı Kanun ve 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, kardeş şehir ilişkisi içinde bulundukları veya sınırdaş oldukları yabancı ülke belediyeleri ve şehir yönetimleri ile Dışişleri Bakanlığından izin almak kaydıyla çevre, turizm, kültür, spor, afet ve alt yapı konularında ortak faaliyetler ve ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince kurulacak ilişkiler ve yapılacak faaliyetlerin dış politika-ya uygun olarak yürütülmesi zorunludur. Dışişleri Bakanlığı bu konularda re'sen sınırlama getirme yetkisine sahiptir.

Bu maddenin uygulama esasları Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

#### **Belediye başkanlarının özlük hakları**

Ek Madde 11- Belediye başkanlarına, İçişleri Bakanlığınca belediyelerin nüfusları ve büyükşehir olma durumları göz önünde bulundurularak tespit edilecek brüt en az ve en çok sınırlar arasında olmak üzere belediye meclisince belirlenecek miktarda aylık ödenek verilir. Ödenekler her ayın sonunda ödenir. Görevli ayrılışlarda, yıllık ve sağlık izinlerinde ödeneklerin ödenmesine devam edilir.

Belediye başkan vekiline, vekaleten görev yaptığı günler için başkanın aylık ödeneği üzerinden gün hesabıyla ödeme yapılır.

Başkanın sağlık izni ve sağlık raporları ile kendisinin eşinin, çocuklarının ve bakmakla yükümlü olduğu yakınlarının tedavilerinde devlet memurlarına uygulanan hükümler tatbik edilir.”

### Yazışma yetkisi

Ek Madde 12- Belediyeler (Büyükşehir belediyeleri dahil), il ve ilçelerdeki tüm kamu kurum ve kuruluşları ile doğrudan yazışma yetkisine sahiptir. Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık ve Bakanlıklar ile yapılacak yazışmalar genel esaslara uygun olarak valilikler vasıtasıyla yapılır.

### Kadro ve personel

Ek Madde 13- Belediyeler ve bağlı kuruluşlarında memur, daimi işçi, geçici işçi ve sözleşmeli personel istihdam edilir.

Memur ve daimi işçi kadroları, belediyelerin statüsü, nüfus durumu sosyal ve ekonomik gelişmişlik seviyelerine göre Maliye Bakanlığı, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ile İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenecek unvan ve sayı standartlarına uygun olarak belediye meclisinin kararı ve valinin onayı ile ihdas, iptal ve tadil edilir.

Asli ve sürekli olmayan arızı ve geçici işlerde çalıştırılacak geçici işçiler, belediye başkanının teklifi ve valinin onayı ile belirlenecek pozisyonlarda istihdam edilir.

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun teknik, sağlık ve avukatlık hizmetleri sınıfları kapsamında münhal bulunan kadrolarında gerekli şartları taşıyanlar valinin onayı ile sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Mütercimler ve sanatçılar ise kadro şartı aranmaksızın valinin onayıyla sözleşmeli olarak çalıştırılabilir.

Münhal bulunan başkan yardımcısı kadrolarına atanma şartlarına sahip kimseler kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilebilir.

Genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar ile mahalli idarelerde istihdam edilen memurlar, istekleri ve kurumlarının muvafakatiyle asıl görevlerinden izinli sayılmak suretiyle ve süreleri mahalli seçim döneminin bitiminden sonraki otuzuncu günü geçmemek üzere başkan yardımcısı kadrolarında görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirmelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68/B ve 76 nci maddelerinde öngörülen esaslar dikkate alınır. Görevlendirilen memurların asıl kadrolarıyla ilişkileri ve terfi hakları devam eder. Bunlar, görevlendirildikleri kadronun aylığını alır ve bu kadronun mali ve sosyal haklarından yararlandırılır. Ancak, görevlendirildikleri kadronun aylık, ek gösterge ve tazminatları toplamı, asıl kadrolarında aldıkları aylık, ek gösterge ve tazminatları toplamından az ise aradaki fark hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Ayrıca; belediye meclisi kararı ile bunlara görevlendirildikleri kadronun karşılığı olan aylığın % 30'u oranına kadar aylık ek ödeme yapılabilir. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren en geç bir ay içerisinde herhangi bir işleme gerek kalmaksızın aslı kadrolarındaki görevlerine başlatılır.

Başkan yardımcısı kadrolarına beşinci ve altıncı fıkralarda belirtilen usuller dışında atama yapılamaz.

Dördüncü ve beşinci fıkralar hükümlerince çalıştırılacak personelin sözleşme süresi bir yılı geçemez. Ancak, süre sonunda sözleşme aynı usulle yenilenebilir. Sözleşmeli personele ödenecek aylık ücretin üst sınırı, belediyelerin statü ve nüfus durumları dikkate alınarak İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müştereken her yıl Ocak ayında belirlenir.

Memur ve daimi işçi kadroları ile geçici işçi pozisyonlarına ilişkin belediye meclis kararları, belediye başkanının teklifi üzerine yılda bir defa bütçe görüşmelerinin yapıldığı toplantıda ele alınır ve Aralık ayı içinde valinin onayına sunulur. Kadro ve pozisyonlara ilişkin cetveller ve meclis kararları, ilgili belediyede ve valilikte muhafaza edilir ve tasdikli örnekleri her yıl Ocak ayı içinde valilikçe İçişleri Bakanlığına ve Devlet Personel Başkanlığına gönderilir.

Memur ve daimi işçi kadrolarına açıktan veya naklen atamalarda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır. İçişleri Bakanlığı bu kadrolarda bulunan memur ve işçileri belediye tüzel kişiliğinin bir başka belediye ile birleşme olmaksızın sona ermesi veya olağanüstü bir durumun zorunlu kılması halinde il özel idarelerinin, diğer belediyelerin ve bağlı kuruluşlarının boş memur ve işçi kadrolarına re'sen naklen atama yetkisine sahiptir. Başka kuruluşlara atanan personelin yerine belediyece atama yapılamaz.

Kadro ve görev unvanları değişen, kaldırılan veya başka kurumlara nakledilen devlet memurları yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilir. Bunların eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer özlük hakları (eski kadroları ile ilişkileri kesildiği tarihten itibaren altı ayı geçmemek üzere) şahıslarına bağlı olarak devam eder. Nakle tabi tutulan personele ait ödemeler, nakledildikleri kurum bütçesinden yapılır.

Ancak atandıkları yeni kadrolarda kaldıkları sürece alacakları her türlü ödemeler dahil maaşın net tutarı, eski kadrolarında en son ayda almış oldukları her türlü ödemeler dahil maaşının net tutarından az olduğu takdirde, bu durum giderilinceye kadar aradaki fark hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

Seçim tarihinden önceki bir yıllık süre içinde memur ve daimi işçi kadrolarına açıktan atama yapılamaz, afet halleri dışında geçici işçi ve sözleşmeli personel sayısı arttırılmaz.

İstihdam edilen personele ödenecek maaş ve ücretlerin yıllık tutarı, bütçe gelirlerinin nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde % 40'ını, 10.000'den fazla olan belediyelerde % 35'ini, büyükşehir ve büyükşehir ilçe ve alt kademe belediyelerinde % 30'unu geçemez. Ancak, zaruret hallerinde İçişleri Bakanlığının onayı ile bu oranların üstüne çıkılabilir. İzinsiz olarak bu oranların üstünde gerçekleşen ödemelerden, belediye başkanı kendi mal varlığı ile sorumlu olup, hakkında 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun haksız fiil hükümleri uygulanır.

Valiler, yukarıdaki fıkralar gereğince onay yetkilerini kullanırken, tekliflerin bu maddedeki esas ve sınırlamalara uygun olup olmadığını gözetir. Buna uygun olmayan teklifler reddedilir.

Bu maddenin uygulanması ile belirlenen standart kadro sayısının üzerinde memur ve daimi işçi çalıştıran belediyelerin fiili kadro sayılarının standarda uygun hale getirilmesi, personel fazlasının ihtiyacı olan diğer belediyeler, il özel idareleri ve bunların bağlı kuruluşlarına nakledilmesine dair esas ve usuller Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Belediye paralarının yatırılacağı bankalar

Ek Madde 14- Belediyeler ve bağlı kuruluşları, kaynaklarını Maliye Bakanlığı tarafından dörtten az olmamak üzere belirlenecek bankalarda açılacak hesaplarda, vadeleri,

faiz oranları ve türleri mevcut bankacılık sistemi çerçevesinde belirlenmek suretiyle değerlendirilir.

Bu idareler, vergi, harç ve katılma payı ile hizmet karşılığı ücret tahsilatlarını diğer bankalar aracılığı ile de yapabilir. Ancak bu yolla tahsil edilen paralar, birinci fıkraya göre Maliye Bakanlığı tarafından belirlenenler dışındaki bankalarda bir aydan fazla tutulamaz.

### Yetki devri

Ek Madde 15- Belediye başkanları, hizmetlerin yürütülmesinde sürat, etkinlik ve verimlilik sağlamak amacıyla, kanunla kendilerine tanınmış yetkilerinden uygun gördüklerini, sınırlarını ve kullanım esaslarını yazılı olarak açıkça belirlemek suretiyle genel sekreter, genel sekreter yardımcısı, başkan yardımcısı ve daire baş amirlerine devredebilir. Yetki devri devredenin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Devredilen yetki, belediye başkanı tarafından aynı usulle geri alınabilir.

### Diğer kuruluşlarla ilişkiler

Ek Madde 16- Belediyeler, belediye meclisinin kararı üzerine ve aralarında yapacakları anlaşmaya uygun olarak;

a) Görev alanlarına giren konularda genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla aralarında gerektiğinde kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işi üstlenen kurumun tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Sorumluluk alanlarında genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlara ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedeli karşılığında üstelenebilir. İş, belediyenin tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır ve bedeli işi yaptıran kuruluşun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde ödenir.

c) Sorumluluk alanlarında Devletin güvenlik, eğitim, kültür, sağlık, sosyal yardım, sosyal hizmet ve spor kurum ve tesislerinin arsa ve aynı ihtiyaçlarını karşılayabilir, yapım, bakım ve onarım işlerini bedelsiz olarak gerçekleştirebilir, bu hizmetler için geçici olarak araç ve personel görevlendirebilir.

d) Görev alanlarına giren konularda diğer mahalli idareler ve mahalli idare birlikleri ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir, aralarında geçici olarak personel görevlendirmesi ve araç tahsisi yapabilir, ortak projeler için ödenek aktarımında bulunabilir.

e) Görev alanlarına giren konularda, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, kamuya yararlı dernekler, kamu hizmeti görmeleri nedeniyle kanunla veya Bakanlar Kurulu'na vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 17/7/1964 tarihli ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

f) Kendilerine ait taşınmaz malları, hizmetlerinde kullanılmak ve süresi 25 yılı geçmemek üzere bedelli veya bedelsiz olarak genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlara ve mahalli idarelere tahsis edebilir. Bedelli tahsislerde bedel, taraflar arasında kıymet takdiri suretiyle belirlenir. Tahsis edilen taşınmazların tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi ilgili belediyece aynı usulle iptal edilebilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

g) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar ile kamu iktisadi teşebbüslerinin mülkiyetinde ya da tasarrufunda bulunan spor tesisi, sağlık tesisi, huzur evi, hayvan park ve pazar yerleri rekreasyon alanı, 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 25 inci maddesinde sayılan yerler, toplu taşıma hizmetlerinde kullanılan demiryolu ve deniz yolu hatları, Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluğundaki yollar ve mezbaha, kombina ve bunlar gibi belediyelerin (Büyükşehir belediyeleri dahil) görev alanlarına giren konulara ilişkin tesisler ile bunlara ait araç-gereçlerin mülkiyeti ya da kullanım veya işletme hakkı; genel bütçeli kuruluşlarda ve mülkiyeti Hazineye ait olanlarda Maliye Bakanlığı ile bu kuruluşların bağlı olduğu bakanın veya ilgili kuruluşun en üst amirinin, diğer kuruluşlarda ise bağlı olduğu Bakanın veya en üst organın kararı ile, bedelli veya bedelsiz, süreli veya süresiz olarak belediyelere devredilebilir. Bedelli devirlerde bedel, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde belirtilen harca esas bedel üzerinden hesaplanır. Devire ilişkin anlaşma taraflarca bir protokole bağlanır. Devredilen tesisler, devir amaçlarına uygun olarak kullanılır.

### **İsim verilmesi**

Ek Madde 17- Cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine isim verilmesi veya bunların isminin değiştirilmesi ile beldeyi tanıttıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin belediye meclisi kararları, üye tam sayısının çoğunluğunun oyu ile alınır ve mahallin en büyük mülki amirinin tasdiğiyle yürürlüğe girer. Bu madde gereğince isim verilmesine, amblem, flama ve benzerlerinin tespitine dair esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

### **Belediye ile belediye başkanının dayalı olması**

Ek Madde 18- Belediye başkanınca belediye tüzel kişiliğine karşı veya belediyece belediye başkanına karşı açılacak davalarda, belediyeyi meclis birinci başkan vekili, bulunmadığı takdirde ikinci başkan vekili, onun da bulunmaması halinde belediye meclisince belirlenecek meclis üyesi veya bunların vekalet vereceği avukat temsil eder.

### **Genel görüşme**

Ek Madde 19- Meclis üyeleri belediyeye ait işler hakkında genel görüşme açılmasını isteyebilir. Genel görüşme, meclis üye tam sayısının en az 1/3'ü tarafından belediye başkanlığına verilecek bir önerge ile istenir. Belediye Başkanı önerge üzerine meclisi bir hafta içerisinde olağanüstü toplantıya çağırır. Genel görüşme açılması kararı meclis üye tam sayısının çoğunluğu ile verilir. Genel görüşmelerde sadece genel görüşme açılması ile ilgili önergedeki konular görüşülür. Genel görüşmelerde uygulanacak esas ve usuller, 59 uncu maddede belirtilen yönetmelikle düzenlenir.

### **Açıklık ve katılım**

Ek Madde 20 - Belediyeler, faaliyetleriyle ilgili olarak halkın, meslek odalarının ve sivil toplum kuruluşlarının bilgi alma, görüş oluşturma ve öneride bulunma haklarını kullanabilmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Gerçek ve tüzel kişiler, maliyetini aşmamak üzere belediye meclisince belirlenecek tarifede yer alan bedel karşılığında, belediye karar organlarının karar ve toplantı za-

bıtlarının kendilerini ilgilendiren kısımlarının suretlerini yazılı olarak isteme hakkına sahiptir. Bu taleplerin 30 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur.

Belediyenin gelir ve giderlerini gösteren üçer aylık “Mali durum raporu”, İçişleri Bakanlığınca belirlenecek esaslara uygun olarak hazırlanır ve belediyenin mutata ilan yerlerinde askıya çıkarılır.

### **Belediye tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi**

Ek Madde 21 – Gelirlerinin belediye hizmetleri için yetersiz hale gelmesi, nüfuslarının 2000’in altına düşmesi, meskun sahalılarının bağlı oldukları il veya ilçe merkez belediyelerinin meskun sahalılarına 5000 metreden daha yakın hale gelmesi ve genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinde bütünlüğün sağlanması bakımından zorunluluk bulunması durumlarından bir veya birkaçının ortaya çıkması halinde, İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla belde belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak bağlı oldukları il veya ilçe merkez belediyelerine katılabilir, bunun mümkün olmaması halinde köy haline getirilebilir.

Katılma halinde, katılan belediyenin mahalleleri katıldıkları il veya ilçe merkez belediyesinin mahalleleri haline gelir ve personel, kadro, taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları bağlandıkları belediyeye intikal eder.

Köy kurulması halinde, kaldırılan belediyenin taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçları ilgili köy tüzel kişiliğine intikal eder, memur ve kadrolu işçileri İçişleri Bakanlığınca İl Özel İdareleri ve belediyelerin boş kadrolarına atanır. İntikal eden borçların köy tüzel kişiliğince karşılanamayan kısımları Hazinece üstlenilir.

Bu madde gereğince Bakanlar Kurulunca verilecek belediye kaldırma kararları, ilk mahalli idareler genel seçimleri tarihinde hüküm ifade eder ve kaldırılan belediyelerin katıldıkları belediyelerde veya kaldırılan belediye yerine kurulan köylerde seçimler, bunların yeni statülerine göre yapılır.

Birinci fıkrada belirtilen durumların tespiti, bu Kanunun 7 nci maddesi hükümlerine uygun olarak İçişleri Bakanlığınca belirlenerek Resmi Gazetede yayınlanacak esaslar çerçevesinde yapılır.

### **Gelecek yıllara sari yüklenmeler**

Ek Madde 22- Belediyeler ile bunlara bağlı kurum ve kuruluşlar (büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları dahil), hizmetlerin etkin biçimde yürütülmesi ile kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla temizlik, park, bahçe, havuz, refüj bakımı, sayaç okuma, takma, sökme, araç kiralama; kontrollük hizmetleri, araç, bilgisayar, faks, fotokopi ile benzeri teknik hizmet isteyen diğer teknolojik ürünlerin bakım ve onarım işleri, yemek hizmetleri ve meclislerinin üye tam sayısının çoğunluğunun kararı ile uygun görülecek benzeri nitelikli hizmetleri süresi ilk mahalli idareler genel seçimlerini izleyen üçüncü ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürebilir.

### **Mülkiyetin gayri ayni hak tesisi**

Ek Madde 23- Belediyelerce (büyükşehir belediyeleri dahil), on yıldan fazla süreli mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yapılamaz.

Ancak, belediyeler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri dahilinde mülkiyeti ya da kullanım hakkı kendilerine ait taşınmaz mallar üzerinde gerçek veya tüzel kişilere kullanım hakkı veya müstakil mülkiyete konu olabilecek bağımsız bölüm karşılığında her türlü bina ve tesisi ile otopark yaptırabilir. Bu fıkra uyarınca kullanım hakkı verme karşılığı yapılan sözleşmelerin süresi 25 yılı geçemez. Bina ve tesisler; bu sürenin sonunda her türlü borç ve taahhütlerden arındırılmış, bakımlı ve kullanılabilir durumda, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bedelsiz olarak ilgili idareye intikal eder.

3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun kapsamına giren işler hakkında söz konusu kanun hükümleri uygulanır.

### **Şehirlerarası otobüs terminali işletmesi**

Ek Madde 24- Belediyelerce (büyükşehirlerde büyükşehir belediyesince); belediye sınırları ve mücavir alanları içerisinde, karayolu ile yolcu taşınması hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmelerine izin verilebilir.

Otobüs terminali kurmalarına ve işletmelerine izin verilecek gerçek ve tüzel kişilerde aranacak şartlar ile terminallerin işletilmesine ve denetimine dair esaslar; Ulaştırma Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğünün görüşleri alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

### **Bilgisayarla ön ödeme**

Ek Madde 25- Belediyeler ve bağlı kuruluşları doğal gaz, su, atık su ücretleri ile verdikleri diğer hizmetlere ait bedelleri bilgisayarlı ön ödeme sistemleriyle peşin olarak tahsil edebilir.

Madde 14- 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Geçici Madde 4- Mahalli İdarelerle İlgili Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, personel maaş ve ücret giderleri toplamı ek 13 üncü maddede öngörülen oranları aşmış bulunan belediyeler, bu oranları gerçekleştirenceye kadar personel sayılarını artıramazlar.

Geçici Madde 5- 96 ncı maddenin (B) fıkrasının üçüncü paragrafı hükmünce belediye meclis üyeleri arasından seçilmiş belediye başkan yardımcılarının görevleri, bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde sona erer.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, belediyelerin başkan yardımcısı kadrolarında memur sıfatıyla bulunanların görevleri devam eder. Bu tarihte boş bulunan veya sonradan boşalacak olan başkan yardımcısı kadrolarına, ancak ek 13 üncü maddede düzenlenen usullerle atama yapılabilir.”

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### **Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna İlişkin Değişiklik Hükümleri**

**Madde 15- 27/6/1984 tarihli ve 3030 sayılı “Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi**

**Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun”**un adı, “Büyükşehir Belediye Kanunu”; kanun metninde geçen “büyük şehir” ibareleri “büyükşehir” olarak değiştirilmiş; 3 üncü maddesinde yer alan “Büyükşehir” tanımı “Büyükşehir Belediye sınırları içinde birden fazla ilçe ve/veya alt kademe belediyesi bulunan şehirleri,” şeklinde değiştirilmiş ve “ilçe belediyesi” tanımından sonra gelmek üzere aşağıdaki tanım eklenmiştir.

“Alt kademe belediyesi: Büyükşehir belediye sınırları içinde ilçe kurulmaksızın oluşturulan ve büyükşehir belediyeleriyle ilişkilerinde büyükşehir ilçe belediyeleri ile aynı hak ve statüye sahip belediyeleri,”

**Madde 16- 3030 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (A) fıkrasının (b) bendi, değişik (e) bendi ile (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

“b- Büyükşehir çevre düzeni planı, 1/50000 ile 1/5000 ölçekler arasındaki nazım imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak, ilçe belediyelerinin nazım plana uygun olarak hazırlayacakları tatbikat imar planlarını onaylamak ve uygulanmasını denetlemek,”

“c- Çevre sağlığı ve korunmasını sağlamak, gıdayla ilgili üretim,depolama ve ambalaj tesisleri hariç olmak üzere Sağlık Bakanlığınca belirlenecek esaslara uygun olarak, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayri sihhi müesseselerin açılış ve çalışmalarına ruhsat vermek ve buraları denetlemek,”

“j- Sanayi atıklarının toplanması ve taşınması hariç, katı atık yönetim hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla gereken her türlü hizmeti yapmak, tesisleri kurmak, kurdurmak, kurulu olanları devralmak, işletmek, işlettmek, bu amaçla kurulmuş tesislerden yararlanmak.

Nazım imar planlarında bu tesislerin mevcut ve planlanan yerlerini göstermek, ilgili kanun ve yönetmeliklerde öngörülen koruma mesafesini sağlayacak şekilde tedbirlerin alınmasını sağlamak.”

**Madde 17- 3030 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

“İlçe ve alt kademe belediye meclislerinin imara ilişkin kararları onay için büyükşehir belediye meclisine sunulmak üzere büyükşehir belediye başkanına gönderilir. Büyükşehir belediye başkanı 7 gün içinde büyükşehir belediye meclisine sunar. Büyükşehir belediye meclisi en geç 30 gün içerisinde bu kararları onaylar veya değiştirilmek üzere iade eder. Büyükşehir belediye meclislerinin, ilçe ve alt kademe belediyelerinin imara ilişkin kararları 7 gün içerisinde uygulamaya konulmak, diğer bütün kararları ise 15 gün içerisinde onaylanmak üzere büyükşehir belediye başkanına gönderilir.”

**Madde 18- 3030 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

“Büyükşehir belediyesinde hizmetlerin başkan adına, onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütülmesini sağlamak üzere bir genel sekreter ve azami olarak nüfusu 1.000.000’a kadar belediyelerde dört, nüfusu 1.000.001’den 3.000.000’a kadar olan belediyelerde beş, nüfusu 3.000.000’dan fazla olan belediyelerde altı genel sekreter yardımcısı bulunur.”

“Büyükşehir belediyesi genel sekreteri, genel sekreter yardımcısı, daire başkanı kadroları, büyükşehir belediyesine bağlı işletme ve kuruluşların genel müdür, genel müdür yardımcısı ve daire başkanı kadroları ile büyükşehir ilçe ve alt kademe belediyelerinin başkan yardımcısı kadrolarında, bu kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle atamaya yetkili amirin onayı ile bu kadrolara atanma şartlarına sahip kimseler sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Personelin sözleşme süresi bir yılı geçemez. Ancak, süre sonunda sözleşme aynı usulle yenilenebilir. Sözleşmeli personele ödenecek aylık ücretin üst sınırı, her yıl Ocak ayında İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müştereken belirlenir. Ayrıca, genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar ile mahalli idarelerde istihdam edilen memurlar, istekleri ve kurumlarının muvafakatiyle asıl görevlerinden izinli sayılmak suretiyle ve süreleri seçim döneminin bitiminden sonraki otuzuncu günü geçmemek üzere bu kadrolarda görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirmelerde 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68/B ve 76 ncı maddelerinde öngörülen esaslar dikkate alınır. Görevlendirilen memurların asıl kadrolarıyla ilişkileri ve terfi hakları devam eder. Bunlar, görevlendirildikleri kadronun aylığını alır ve bu kadronun mali ve sosyal haklarından yararlandırılır. Ancak, görevlendirildikleri kadronun aylık, ek gösterge ve tazminatları toplamı, asıl kadrolarında aldıkları aylık, ek gösterge ve tazminatları toplamından az ise aradaki fark hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Ayrıca; belediye meclisi kararı ile bunlara görevlendirildikleri kadronun karşılığı olan aylığın % 30’u oranına kadar aylık ek ödeme yapılabilir. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren en geç bir ay içerisinde herhangi bir işleme gerek kalmaksızın asli kadrolarındaki görevlerine başlatılır. Bu kadrolarda, bu fıkrada belirtilen iki usul dışında personel istihdam edilemez.”

Madde 19- 3030 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (c) ve (e) bentleri aşağıdaki şekildedir değiştirilmiştir.

“c- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan nispet ve esaslara göre tahsil edilecek Elektrik ve Gaz Tüketim Vergisi ile Yangın Sigortası Vergisi,”

“e- 6 ncı maddenin (A) fıkrasının (c) bendinde belirtilen meydan, bulvar, cadde, ana-yollar ve kaldırımlar üzerindeki ilan ve reklam asma yerleri, elektrik direkleri, büfeler, bu alanlara cephesi olan binaların önüne, yanlarına veya üstüne ve yollardaki bariyerlere konulacak her türlü ilan ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri.”

Madde 20- 3030 sayılı Kanuna 25 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

### **Büyükşehir belediyesi kurulması ve sınırlarının değiştirilmesi**

Ek Madde 1- Son nüfus sayımı veya tespitine göre, belediye nüfusu ile belediye sınırlarından en fazla 5000 metre uzaklıktaki yerleşim birimleri nüfusları toplamı 300.000'den fazla olan il merkez belediyeleri, fiziki yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, Bakanlar Kurulu kararı ile büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir. Bakanlar Kurulu, büyükşehir statüsüne dönüştürülen yerlerde hangi alt kademe belediyelerinin kurulacağını ve bunların sınırlarını belirlemeye yetkilidir.

Büyükşehir belediyesinin sınırları çevresinde bulunan belediye ve köyler; kendi meclislerinin ve büyükşehir belediye meclisinin kararları ve valinin teklifi üzerine veya büyükşehir belediye meclisinin kararı ve valinin talebi üzerine mahalli seçim kurullarınca bu belde ve köylerde 1580 sayılı Belediye Kanununun 7 nci maddesindeki esas ve usullere göre yapılacak halk oylaması sonucuna göre müşterek kararname ile büyükşehir belediyesi sınırları içine alınır. İmar düzeni ve temel alt yapı hizmetlerinin zorunlu kıldığı hallerde ise bu durumdaki yerler büyükşehir belediye meclisinin kararı, valinin talebi ve İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile büyükşehir belediyesi sınırları içine alınabilir.

Büyükşehir belediye sınırları içine alınan ilçe belediyeleri büyükşehir ilçe belediyesi, belde belediyeleri büyükşehir alt kademe belediyesi olur, köylerin tüzel kişiliği kalkar. Tüzel kişiliği kalkan köylerin mahalle olarak hangi belediyelere bağlanacağı müşterek kararnamede veya Bakanlar Kurulu kararında belirtilir. Bu köylerin seçilmiş organları, seçimlere kadar mahalle organları olarak görev yapar. Bu köylerin mal varlıkları, personeli, hak, alacak ve borçları, İçişleri Bakanlığınca yönetmelikle belirlenecek esaslar dahilinde mahalle olarak bağlandıkları belediyelere veya büyükşehir belediyelerine intikal eder.

Büyükşehir belediye sınırları içine alınma sonucunda büyükşehir ilçe veya alt kademe belediyesi statüsüne kavuşan belediyelerin seçilmiş organları, bu belediyelerin yeni statülerine uygun olarak görev yapmaya devam eder ve büyükşehir belediye meclisine iştirak eder. Bu belediyeler ile büyükşehir belediyesi arasında bu Kanundaki görev bölüşümüne uygun olarak İçişleri Bakanlığınca yönetmelikle belirlenecek esaslar dahilinde personel, araç-gereç, tesis, mal ve benzeri konularda devirler yapılır.

Büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde büyükşehir ilçe veya alt kademe belediyesi dışında müstakil belediye kurulamaz ve kurulmuş bulunan büyükşehir ilçe ve alt kademe belediyeleri ve bunların bir kısmı büyükşehir belediyesinden ayrılarak müstakil belediye haline getirilemez.

### **İmar planlarının hazırlanması ve onaylanmasında süre**

Ek Madde 2- Bu Kanunun yürürlüğe giriş tarihinden itibaren en geç iki yıl içerisinde büyükşehir belediyelerince nazım imar planları hazırlanarak yürürlüğe konur. Büyükşehir belediyelerince nazım imar planı yürürlüğe konulduktan sonra büyükşehir ilçe veya alt kademe belediyelerince bir yıl içinde 1/1000'lik uygulama imar planlarının ve parselasyon planlarının yapılması ve büyükşehir belediye meclisinin onayına sunulması şarttır. Planlar, bu süre içerisinde onaya sunulmadığı takdirde, doğrudan büyükşehir belediyesince 6 ay içerisinde yaptırılır ve görüşülüp onaylanmak üzere

büyükşehir belediye meclisine gönderilir. Büyükşehir belediye meclisince onaylanan planlar onayı takip eden günde büyükşehir belediye başkanına gönderilir. Büyükşehir belediye başkanı 7 gün içerisinde yürürlüğe koyar.

Büyükşehir ilçe veya alt kademe belediyelerince onaylanmak üzere büyükşehir belediye meclisine sunulan uygulama imar planları, büyükşehir belediye meclisince üç ay içinde onaylanır veya reddedilir. Bu süre içinde karar verilmediği takdirde onaylanmış sayılır.

Nazım imar planına aykırılığı sebebiyle büyükşehir belediye meclisince reddedilen uygulama imar planları, aykırılık sebepleri de gösterilerek ilçe veya alt kademe belediyelerine geri gönderilir. İlgili belediye bu aykırılıkları bir ay içerisinde gidererek planları büyükşehir belediyesine sunar. İstenilen tadilatların bu süre içinde yerine getirilmemesi halinde uygulama imar planları üzerinde büyükşehir belediye meclisleri 1 ay içinde gerekli tadilatları yapar ve söz konusu planlar büyükşehir belediye başkanı tarafından yürürlüğe konulur.

### **Büyükşehir belediyesinin imar uygulama yetkisi**

Ek Madde 3- Büyükşehir belediyeleri, kanunlarla büyükşehir belediyelerine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği proje, yapım, bakım ve onarım işlerinde her türlü imar uygulamasını ve ruhsat verme işlerini yapma yetkisine sahiptir. Ancak bu yetkinin nazım ve uygulama imar planlarına uygun olarak kullanılması zorunludur.

### **Büyükşehir belediyelerinin imar denetim yetkisi**

Ek Madde 4- Büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe ve alt kademe belediyelerinin imar planı ve yapılaşma uygulamalarının imar mevzuatına ve imar planlarına uygunluğunu denetlemeye yetkilidir. Bu denetim bizzat büyükşehir belediye başkanı tarafından yapılabilir. Denetim işlerinde kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarından da yararlanılabilir. Denetimler sonucunda tespit edilen eksikliklerin giderilmesi ve gerekli görülen değişikliklerin yapılması, yeterli süre verilerek ilgili ilçe veya alt kademe belediyesinden istenir. Gerekli tedbirler, bu süre içinde ilçe veya alt kademe belediyesince alınmadığı takdirde, sorumluluk kendisine ait olmak üzere bizzat büyükşehir belediyesi tarafından alınabilir.

### **Büyükşehirlerde ulaşım ve koordinasyon**

Ek Madde 5- Büyükşehir belediyeleri; görev ve yetki alanlarında ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini özürtilerle ilgili TSE standartlarını da gözeterek bir bütün olarak planlamaya ve koordinasyonu sağlamaya, resmi ve özel kuruluşlarca toplu taşıma hizmetlerinde kullanılan Karayolları Genel Müdürlüğü yol ağı dışındaki her türlü karayolu, denizyolu, su yolu ve demiryolu vasıtaları ile servis araçlarının güzergahlarını ve taksi durak yerlerini belirlemeye, bu konuda ilgili kuruluşlar için bağlayıcı ve yönlendirici kararlar almaya, karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmeye ve bunları işletmeye, işletletmeye ve kiraya vermeye, park yerleri ile ilgili olarak alınan kararları ihlal edenler hakkında 5/5/1930 tarihli ve 1608 sayılı Kanun hükümlerine göre cezai ve zabıtai müeyyideler uygulamaya yetkilidir. Bu madde ile Büyükşehir Belediyelerine verilen, programlama, koordinasyon,

güzergah ve park yerleri belirlenmesine ilişkin yetkiler, Büyükşehir Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) tarafından kullanılır. Ancak, bu Merkeze İçişleri Bakanlığıınca yönetmelik ile belirlenecek ilgili kamu kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve odaların (oda üst kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun) temsilcileri de katılır ve oy kullanır. Bu maddede belirtilen konularda UKOME tarafından alınacak kararlar valinin onayı ile yürürlüğe girer.

Madde 21- 3030 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Geçici Madde 9- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, büyükşehir belediyelerinin genel sekreter, genel sekreter yardımcısı ve daire başkanı kadrolarında, büyükşehir belediye başkanları ile belediyelerin genel müdür, genel müdür yardımcısı ve daire başkanları kadrolarında ve büyükşehir ilçe ve alt kademe belediyelerinin başkan yardımcısı kadrolarında memur sıfatıyla bulunanların görevleri devam eder. Bu tarihte boş bulunan veya sonradan boşalacak olan bu unvandaki kadrolara, ancak 16 ncı maddede düzenlenen usullerle atama yapılabilir.

Geçici Madde 10- Bu Kanunun geçici 2, 3 ve 5 inci maddeleri gereğince büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir ilçe ve alt kademe belediyeleri arasında yapılması gereken, ancak süresi içinde yapılamayan araç, gereç, taşınır ve taşınmaz mal ile personel ve kadro devir işlemleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde söz konusu maddelerdeki esas ve usullere göre yeniden yapılır.”

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **İl Özel İdaresi Kanununa İlişkin Değişiklik Hükümleri**

Madde 22- 13/3/1329 tarihli İl Özel İdaresi Kanununun 78 inci maddesine (12) numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki (13) numaralı bent eklenmiş; (13), (14), (15) numaralı bentlerin numaraları (14), (15), (16) olarak değiştirilmiş ve mevcut (15) numaralı bentde geçen “13 üncü bendindeki” ibaresi “ (14) numaralı bendindeki” şeklinde değiştirilmiştir.

“13- a) Kültür Bakanlığının izni ile taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bakım, onarım ve korunmasını sağlamak, gerektiğinde bu amaçla kamulaştırma yapmak.

b) İlde üretilen ürünlerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, gerekli tesisleri kurmak, bu amaçla resmi ve özel kuruluşlarla işbirliği yapmak; halka gelir getiren ve meslek edindiren kurslar açmak ve faaliyetler yürütmek, bu konuda diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak; ilin ekonomik potansiyelinin değerlendirilmesi için çalışmalar yapmak,

c) İlgili mevzuat hükümlerine uygun olarak organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinin kurulmasına yardımcı olmak, bu konuda ilgili bakanlıklar, kuruluşlar, belediyeler ve kooperatiflerle işbirliği yapmak, özel kanunları gereğince korunması gereken tarım arazileri hariç olmak üzere gerektiğinde bu hizmetler için ihtiyaç duyulan taşınmaz malları kamulaştırmak ve alt yapı hizmetlerini üstlenmek,

d) Üretim yetiştiricilik ve pazarlama amacıyla kurulan yetiştirici ve üretici birlikleri ile Kırsal kalkınma ve kooperatifliğin geliştirilmesi amacıyla kooperatiflerle ve bunların üst birlikleri ile ortak hizmet projeleri yürütmek,

e) Özel kanun hükümleri saklı kalmak üzere, maden suları ile içmeye, kullanmaya veya jeotermal olarak ısıtmaya mahsus sıcak ve soğuk maden sularının değerlendirilmesi için doğrudan veya ortaklık suretiyle tesisler kurmak ve bunları işletmek, işlet-tirmek veya kiraya vermek, bu alanda diğer mahalli idarelerle işbirliği yapmak,

f) İlgili kamu kurum ve kuruluşları ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma-yı Teşvik Kanunu gereğince il ve ilçelerde kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile işbirliği sağlayarak ve bunlarla müşterek olarak; aile, çocuk, genç, yaşlı, hasta, özürlü, kimsesiz, muhtaç, suçlu ve benzeri toplum kesimlerine yönelik sosyal hizmetlerin yürütülmesine, bunların daha sağlıklı, üretken ve topluma yararlı hale gelmesine yardımcı olmak, bu amaçla rehberlik ve rehabilitasyon merkezleri oluştur-mak, bunları işletmek, işlet-tirmek.

g) Halihazır harita ve imar planlarının hazırlanması için gerekli mali kaynağı sağla-mak,

h) İlgili mevzuata uygun olarak belediye sınırları ve mücavir alanlar dışında sıhhi işyerlerinin açılış ve faaliyetine izin vermek,

Madde 23- İl Özel İdaresi Kanununun değişik 100 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vali yardımcılara, kaymakamlara ve il özel idare müdürlerine yaptıkları özel idare hizmetleri karşılığında, il daimi encümeni üyelerine ödenen aylık ödenek tutarında aylık ödeme yapılır.”

Madde 24- İl Özel İdaresi Kanununun değişik 103 üncü maddesine aşağıdaki madde başlığı eklenmiş ve madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

#### **“İl genel meclisi**

Madde 103- İl özel idaresinin genel karar organı olan il genel meclisi, ilgili mevzuatta gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluşur.

İl genel meclisleri, kanunların il özel idarelerine görev olarak verdiği konularda ön incelemeye ihtiyaç duyulan hallerde ihtisas komisyonları kurabilir. İhtisas komisyonla- rı, her siyasi parti grubunun ve bağımsız üyelerin il genel meclisindeki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle teşkil edilir.

İl özel idare müdürü, köy muhtarları, bakanlıkların il veya bölge müdürleri, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve komisyon üyesi olmayan il genel meclisi üyeleri görev alanlarıyla ilgili konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına iştirak edebilir, görüşlerini belirtebilir ancak oy kullanamazlar.

İl genel meclisinin dönem başı toplantısı ile seçimlerden sonraki ilk toplantısında, görüşmelere başlanmadan önce vali ve meclis üyelerince Atatürk anıtına çelenk konu-larak, saygı duruşu ve İstiklal Marşı merasimleri yapılır.

İl genel meclis üyelerine, aylık olarak 4000 gösterge rakamının devlet memurları için tespit edilen aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ödenek veri-lir. Ayrıca, il genel meclisinin ve ihtisas komisyonlarının başkan ve üyelerine, meclis ve komisyon toplantılarına fiilen katıldıkları her gün için 400 gösterge rakamının devlet memurları için tespit edilen aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek miktarda oturum ücreti ödenir. Ancak oturum ücretlerinin otuz günlük toplamı, aylık ödeneğin üç katını geçemez. İl

daimi encümeninin başkan ve üyelerine ise 10.000 gösterge rakamının devlet memurları için tespit edilen aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarı geçmek üzere İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek miktarda ödenek verilir. İl genel meclisi toplantılarının devamı süresince, il daimi encümeninin başkan ve üyelerine, yalnız il genel meclisi üyeleri için tespit edilen ödenek verilir. Fahri üyelere herhangi bir ödeme yapılmaz.

Herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmayan il genel meclisi üyelerinin kendileri, devlet memurları gibi tedavi ve cenaze giderleri yardımından faydalanır.

Hangi komisyonların kurulacağı ve bu maddenin uygulama esasları 119 uncu maddede belirtilen yönetmelikle düzenlenir."

Madde 25- İl Özel İdaresi Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

#### **"İlçe köy birlikleri ve köylere yardım**

Ek Madde 6 - En az dört köyü olan ilçelerde; gönüllülük esasına dayalı olarak, köylere ait hizmetlerin yürütülmesine yardımcı olmak, gerektiğinde bu hizmetleri bizzat yapmak ve kırsal kalkınmayı katılımcı bir anlayışla sağlamak üzere, tüm köylerin iştiraki ve Bakanlar Kurulu izniyle kurulduğu ilçenin adını taşıyan "İlçe Köy Birlikleri" kurulur. Bakanlar Kurulu, bu konuda genel izin vermeye yetkilidir.

Birliklerin kuruluşu, statüsü, organları ve çalışma esasları, bu maddede düzenlenmeyen hususlarda 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 133 ilâ 148 inci maddeleri hükümleri uygulanır. Birliklerin tüzüğü İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak tip tüzüğe uygun olarak düzenlenir.

Birlik başkanı, merkez ilçelerde vali veya yerine görevlendireceği bir vali yardımcısı, diğer ilçelerde kaymakamlardır. Birlik başkanı, birlik meclisine ve birlik encümenine başkanlık eder ve birlik işlerinin yürütülmesini sağlar.

Birlik meclisi, birliğe üye köy muhtarlarından oluşur. İlçede köylere yönelik hizmet ve faaliyette bulunan kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının temsilcileri ile o ilçeden seçilen il genel meclisi üyeleri, meclisin fahri üyesidir. Meclis, birliğe görev olarak verilen konularda ön incelemeye ihtiyaç duyulan hallerde ihtisas komisyonları kurabilir. Fahri üyeler, ihtisas komisyonu toplantılarına katılıp kendi faaliyet konularında görüş ve önerilerini belirtebilir ancak oy kullanamazlar.

Birlik encümeni, birlik başkanı ile birlik meclisinin dönem başı toplantısında kendi üyeleri arasından bir yıl süre için seçilecek 4 asıl, 4 yedek üyeden teşekkül eder. Asıl üyeliklerde boşalma olduğu takdirde, en çok oy alandan başlamak üzere yedek üyeler asıl üyeliğe getirilir.

İl özel idareleri ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar, köye yönelik hizmetlerine ilişkin yapım, bakım ve onarım işlerini yetkili organlarının ve birlik meclisinin kararı ile ve aralarında yapacakları anlaşmaya göre birlikler aracılığıyla gerçekleştirebilir. Bu takdirde, gerekli kaynak birliklere aktarılır ve söz konusu iş, birliğin tabi olduğu esas ve usullere göre sonuçlandırılır.

Birliklerin kendi imkanları ile gerçekleştirebilmeleri mümkün olmayan bir veya birden fazla köyü ilgilendiren yatırım projeleri, birlik meclis kararı ile İl Özel İdarelerinin

yatırım programlarına alınması teklif edilir. Bu teklifler, yatırım programlarının hazırlanması sırasında öncelikle değerlendirilir.

Birlikler, hizmetlerin yürütülmesi için ihtiyaç duydukları personeli 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edebilir. Ancak, birliğin personel giderleri bütçe giderlerinin 1/10'unu geçemez.

İl özel idaresi bütçe gelirlerinin en az %10'u (İstanbul'da en az % 5'i) köy nüfusları toplamına göre o ildeki ilçe köy birliklerine aktarılır. Köy sayısı dörtten az olan ilçelerde ise paylar ilgili köylere doğrudan aktarılır.

Birliklerin iş ve işlemleri İçişleri Bakanlığınca düzenli olarak denetlenir.

Bu madde gereğince kurulacak Birlikler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 237 sayılı Taşıt Kanunu hükümlerine tabi değildir. Birliklerin ihale, bütçe ve muhasebe iş ve işlemleri Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

### **Yurt dışı ilişkileri**

**Ek Madde 7 - İl özel idareleri;**

Görev alanlarıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, il genel meclisinin kararı, Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü ve İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile üye olabilir.

Yabancı ülke il ve şehir yönetimleri ile il genel meclisinin kararı ve Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayı ile kardeş il ilişkisi kurabilir.

1173 sayılı Kanun, 4009 sayılı Kanun ve 244 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, kardeş il ilişkisi içinde bulundukları veya sınırdaş oldukları yabancı ülke il ve şehir yönetimleri ile Dışişleri Bakanlığından izin almak kaydıyla çevre, turizm, kültür, spor, afet ve altyapı konularında ortak faaliyetler ve ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince kurulacak ilişkiler ve yapılacak faaliyetlerin dış politika gereklerine uygun olarak gerçekleştirilmesi zorunludur. Dışişleri Bakanlığı bu konularda re'sen sınırlama getirme yetkisine sahiptir.

Bu maddenin uygulama esasları Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığınca çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

### **Personel istihdamı**

**Ek Madde 8 - İl özel idarelerinde memur, daimi işçi, geçici işçi ve sözleşmeli personel istihdam edilir.**

Memur ve daimi işçi kadroları, illerin nüfus durumu ile ticari ve turistik özelliklerine göre İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müştereken belirlenecek unvan ve sayı standartlarına uygun olarak il genel meclisinin kararı ve valinin onayı ile belirlenir.

Asli ve sürekli olmayan arızı ve geçici işlerde çalıştırılacak geçici işçiler, vali tarafından belirlenecek pozisyonlarda istihdam edilir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun teknik, sağlık, eğitim ve avukatlık hizmetleri sınıfları kapsamında bulunan unvandakiler kadrolu memur yerine bunlar için belirlenen azami sayı aşılmamak üzere; mütercimler ve sanatçılar ise kadro şartı aranmaksızın valinin onayı ile sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler. Sözleşmeli personelin sözleşme süresi bir yılı geçemez. Ancak, süre sonunda sözleşme aynı usulle yenilenebilir. Sözleşmeli personele ödenecek aylık ücretin üst sınırı, illerin nüfus durumları dikkate alınarak İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müstereken her yıl Ocak ayında belirlenir.

Memur ve daimi işçi kadroları ile geçici işçi pozisyonlarına ilişkin il genel meclisi kararları, valinin teklifi üzerine yılda bir defa bütçe görüşmelerinin yapıldığı toplantıda ele alınır ve Aralık ayı içinde valinin onayına sunulur. Kadro ve pozisyonlara ilişkin cetveller ve il genel meclisi kararları, ilgili il özel idaresinde ve valilikte muhafaza edilir ve tasdikli birer örneği her yıl ocak ayı içinde valilikçe İçişleri Bakanlığına ve Devlet Personel Başkanlığına gönderilir.

Memur ve daimi işçi kadrolarına açıktan veya naklen atamalarda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır. Ancak, İçişleri Bakanlığı bu kadrolarda bulunan memur ve işçileri olağanüstü durumların zorunlu kılması hallerinde diğer belediyelerin ve il özel idarelerinin boş memur ve işçi kadrolarına naklen atama yetkisine sahiptir.

Kadro ve görev unvanları değişen, kaldırılan veya başka kurumlara nakledilen devlet memurları yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilir. Bunların eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer özlük hakları (eski kadroları ile ilişkileri kesildiği tarihten itibaren altı ayı geçmemek üzere) şahıslarına bağlı olarak devam eder. Nakle tabi tutulan personele ait ödemeler, nakledildikleri kurum bütçesinden yapılır.

Bu şekilde atanmaların atandıkları yeni kadrolarda kaldıkları sürece alacakları her türlü ödemeler dahil maaşlarının net tutarı, eski kadrolarında en son ayda almış oldukları her türlü ödemeler dahil maaşlarının net tutarından az olduğu takdirde, bu durum giderilinceye kadar aradaki fark hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

Mahalli seçim tarihinden önceki bir yıllık süre içinde memur ve daimi işçi kadrolarına açıktan atama yapılamaz, afet halleri dışında geçici işçi ve sözleşmeli personel sayısı arttırılmaz.

İstihdam edilen personele ödenecek maaş ve ücretlerin yıllık tutarı, bütçe gelirlerinin % 30'unu geçemez. Ancak, zaruret hallerinde bu oran İçişleri Bakanlığı'nın onayı ile aşılabılır. Bu oranların üstünde gerçekleşen ödemeden, atamaya yetkili amir kendi mal varlığı ile sorumlu olup, hakkında Borçlar Kanununun haksız fiil hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanması ile belirlenen standart kadro sayısının üzerinde memur ve daimi işçi çalıştıran il özel idarelerinin fiili kadro sayılarının standarda uygun hale getirilmesi, personel fazlasının ihtiyacı olan diğer belediyeler, il özel idareleri ve bunların bağlı kuruluşlarına nakledilmesine dair esas ve usuller Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

### **Diğer kuruluşlarla ilişkiler**

Ek Madde 9 - İl özel idareleri, il genel meclisinin vereceği karar üzerine ve aralarında yapacakları anlaşmaya göre;

a) Görev alanlarına giren konularda genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla aralarında gerektiğinde kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işi üstlenen kurumun tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Sorumluluk alanlarında genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlara ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedeli karşılığında üstelenebilir. İş, il özel idaresinin tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır ve bedeli işi yaptıran kuruluşun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde ödenir.

c) Sorumluluk alanlarında Devletin güvenlik, eğitim, kültür, sağlık, sosyal yardım, sosyal hizmet ve spor kurum ve tesislerinin arsa ve aynı ihtiyaçlarını karşılayabilir, yapım, bakım ve onarım işlerini bedelsiz olarak gerçekleştirebilir, bu hizmetler için geçici olarak araç ve personel görevlendirebilir.

d) Görev alanlarına giren konularda diğer mahalli idareler ve mahalli idare birlikleri ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir, aralarında geçici olarak personel görevlendirmesi ve araç tahsisi yapabilir, ortak projeler için ödenek aktarımında bulunabilir.

e) Görev alanlarına giren konularda, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, kamuya yararlı dernekler, kamu hizmeti görmeleri nedeniyle kanunla veya Bakanlar Kurulu'na vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

f) Kendilerine ait taşınmaz malları, hizmetlerinde kullanılmak ve süresi 25 yılı geçmemek üzere bedelli veya bedelsiz olarak genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlara ve mahalli idarelere tahsis edebilir. Bedelli tahsislerde bedel, taraflar arasında kıymet takdiri suretiyle belirlenir. Tahsis edilen taşınmazların tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi ilgili il özel idaresince aynı usulle iptal edilebilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

g) Genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar ile kamu iktisadi teşebbüslerinin mülkiyetinde ya da tasarrufunda bulunan spor tesisi, huzur evi, rekreasyon alanları, hayvan park ve pazar kurumları 31/08/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 25 inci maddesinde sayılan yerler, orman vasfında olmayan milli parklar, deniz yolu hatları ve mezbahe, kombina ve bunlar gibi il özel idarelerinin görev alanlarına giren konulara ilişkin tesisler ile bunlara ait araç-gereçlerin mülkiyeti ya da kullanım veya işletme hakkı, genel bütçeli kuruluşlarda ve mülkiyeti Hazineye ait olanlarda Maliye Bakanlığı ile bu kuruluşların bağlı olduğu bakanın veya ilgili kuruluşun en üst amirinin, diğer kuruluşlarda bağlı olduğu bakanın veya en üst organın kararı ile, bedelli veya bedelsiz, süreli veya süresiz olarak il özel idarelerine devredilebilir. Bedelli devirlerde bedel, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde belirtilen harca esas bedel üzerinden hesaplanır. Devire ilişkin anlaşma taraflarca bir protokole bağlanır. Devredilen tesisler, devir amaçlarına uygun olarak kullanılır.

### Açıklık ve katılım

Ek Madde 10 - İl özel idareleri, faaliyetleriyle ilgili olarak halkın, meslek teşekkülleri-nin ve sivil toplum kuruluşlarının bilgi alma, görüş oluşturma ve öneride bulunma haklarını kullanabilmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Gerçek ve tüzel kişiler, maliyetini aşmamak üzere il genel meclisince belirlenecek tarifiede yer alan bedel karşılığında, il özel idaresi karar organlarının karar ve toplantı zabıtlarının kendilerini ilgilendiren kısımlarının suretlerini yazılı olarak isteme hakkı-na sahiptir. Bu taleplerin 30 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur.

İl özel idarelerinin gelir ve giderlerini gösteren üçer aylık "Mali durum raporu", İçişle-ri Bakanlığınca belirlenecek esaslara uygun olarak hazırlanır ve il özel idaresinin mu-tat ilan yerlerinde askıya çıkarılır.

### İl Özel İdareleri Paralarının Yatırılacağı Bankalar

Ek Madde 11- İl Özel İdareleri ve bağlı kuruluşları, kaynaklarını Maliye Bakanlığı tarafından dörtten az olmamak üzere belirlenecek bankalarda açılacak hesaplarda, vadeleri, faiz oranları ve türleri mevcut bankacılık sistemleri çerçevesinde belirlenmek suretiyle değerlendirirler.

Bu idareler, vergi, harç ve katılma payı ile hizmet karşılığı ücret tahsilatlarını diğer bankalar aracılığı ile de yapabilirler. Ancak bu yolla tahsil edilen paralar, birinci fıkra-ya göre Maliye Bakanlığı tarafından belirlenenler dışındaki bankalarda bir aydan fazla tutulamaz.

### Gelecek yıllara sari yüklenmeler

Ek Madde 12- İl özel idareleri ile bunlara bağlı kurum ve kuruluşlar, hizmetlerin etkin biçimde yürütülmesi ile kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla temizlik; park, bahçe, havuz, refüj bakımı; sayaç okuma, takma, sökme; araç kiralama; kontrollük hizmetleri; araç, bilgisayar, faks, fotokopi ile benzeri teknik hizmet isteyen diğer teknolojik ürünlerin bakım ve onarım işleri; yemek hizmetleri ve meclislerinin üye tam sayısının çoğunluğunun kararı ile uygun görülecek benzeri nitelikli hizmetleri süresi ilk mahalli idareler genel seçimlerini izleyen üçüncü ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürebilir.

### Mülkiyetin gayri ayni hak tesisi

Ek Madde 13- İl özel idarelerince, on yıldan fazla süreli mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yapılamaz.

Ancak, il özel idareleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri dahilinde mülkiyeti ya da kullanım hakkı kendilerine ait taşınmaz mallar üzerinde gerçek veya tüzel kişile-re kullanım hakkı veya müstakil mülkiyete konu olabilecek bağımsız bölüm karşılığın-da her türlü bina ve tesisi (otopark dahil) yaptırabilirler. Bu fıkra uyarınca kullanım hakkı verme karşılığı yapılan sözleşmelerin süresi 25 yılı geçemez. Bina ve tesisler sürenin sonunda her türlü borç ve taahhütlerden arındırılmış, bakımlı ve kullanılabilir durumda başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bedelsiz olarak ilgili idareye intikal eder.

3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun kapsamına giren işler hakkında söz konusu Kanun hükümleri uygulanır.”

**Madde 26 - İl Özel İdaresi Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.**

“Geçici Madde 4 - Ek 6 ncı maddede belirtilen İlçe Köy Birliklerinin kurulması veya mevcut birliklerin bu maddeye uygun hale getirilmesi, Mahalli İdarelerle İlgili Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde İçişleri Bakanlığınca sağlanır.

Geçici Madde 5 – Bu Kanununun yürürlüğe girdiği tarihte, personel maaş ve ücret giderleri toplamı Ek Madde 7’de öngörülen oranı aşmış bulunan il özel idareleri, bu oranları gerçekleştirinceye kadar personel sayılarını artıramazlar.”

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Mahalli İdarelerin Gelirlerine İlişkin Değişiklik Hükümleri**

**Madde 27- 2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun değişik 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**

“Madde 1- Genel bütçe vergi gelirlerinden aşağıdaki esaslara göre mahalli idarelere pay ayrılır.

a) Belediyeler payı

1-İllerde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının % 5’i, Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğü) tarafından aylık olarak hesaplanıp Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığına bildirilir. Hesaplanan bu paylar, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığı tarafından ertesi ayın sonuna kadar İller Bankası nezdindeki belediyeler hesabına yatırılır ve payların dağıtımı, o ildeki belediyelere nüfuslarına göre İller Bankasınca yapılır. Ancak, il merkez belediyesi büyükşehir olan illerde, 3030 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (b) fıkrası gereğince büyükşehir belediyelerine ayrılan pay tutarı, bu miktardan düşülür ve kalan miktar, büyükşehir sınırları dışındaki belediyelere nüfuslarına göre dağıtılır.

2-Ülke genelinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının % 8’i, Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğü) tarafından aylık olarak hesaplanıp, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığına bildirilir. Hesaplanan bu paylar, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığı tarafından ertesi ayın sonuna kadar İller Bankası nezdindeki belediyeler hesabına yatırılır ve payların dağıtımı, belediyelere nüfuslarına göre İller Bankasınca yapılır. Bakanlar Kurulu, genel ekonomik şartları gözeterek bu oranı yüzde ellisine kadar artırmaya veya yüzde yirmibeşine kadar azaltmaya yetkilidir. Bu pay tutarlarından büyükşehir statüsündeki il merkezine düşen kısmın 2560 sayılı İstanbul Su ve kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinin (c) bendindeki pay düşüldükten sonra geriye kalan miktarın % 35’i o ildeki büyükşehir belediyesine, % 65’i nüfuslarına göre büyükşehir dahilindeki ilçe ve alt kademe belediyelerine dağıtılır.

3-Ülke genelinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının binde 5’i, Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğü) tarafından aylık olarak hesaplanıp Maliye Ba-

kanlığı Merkez saymanlığına bildirilir. Hesaplanan bu paylar, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığı tarafından ertesi ayın sonuna kadar İller Bankası nezdindeki kalkınmada öncelikli yöreler belediyeler hesabına yatırılır ve İller Bankası; İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca müştereken belirlenecek ve Başbakanın onayı ile yürürlüğe konulacak esaslara göre kalkınmada öncelikli yörelerde bulunan belediyelere nüfuslarına göre dağıtılır. Bu pay tutarından büyükşehir il merkezlerine düşen kısmın % 35'i büyükşehir belediyelerine, % 65'i de büyükşehir dahilindeki ilçe ve alt kademe belediyelerine dağıtılır.

**b) İl özel idareleri payı**

1-İstanbul ilinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının binde 7'si, Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğü) tarafından aylık olarak hesaplanıp, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığına bildirilir. Hesaplanan bu pay, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığı tarafından ertesi ayın sonuna kadar İstanbul İl Özel İdaresi hesabına yatırılır.

2-Ülke genelinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının % 3,32'i, Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğü) tarafından aylık olarak hesaplanıp, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığına bildirilir. Hesaplanan bu paylar, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığı tarafından ertesi ayın sonuna kadar İller Bankası nezdindeki il özel idareleri hesabına yatırılır ve Bankaca İstanbul ili dışındaki illerin özel idarelerine nüfuslarına göre dağıtılır. Bakanlar Kurulu, genel ekonomik şartları gözetererek bu oranı yüzde ellisine kadar artırmaya veya yüzde yirmibeşine kadar azaltmaya yetkilidir.

3-Ülke genelinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının binde 3'ü, Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğü) tarafından aylık olarak hesaplanıp Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığına bildirilir. Hesaplanan bu paylar, Maliye Bakanlığı Merkez saymanlığı tarafından ertesi ayın sonuna kadar İller Bankası nezdindeki kalkınmada öncelikli yöreler il özel idareleri hesabına yatırılır ve Bankaca; İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca müştereken belirlenecek ve Başbakanın onayı ile yürürlüğe konulacak esaslara göre kalkınmada öncelikli yörelerde bulunan il özel idarelerine nüfuslarına göre dağıtılır.

Birinci fıkra hükmünce ülke genelinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden yapılacak dağıtımlara esas alınacak miktarın belirlenmesinde, (a) bendinin (1) numaralı alt bendi ve (b) bendinin (1) numaralı alt bendine göre illere verilecek pay tutarları (3030 sayılı Kanun gereğince büyükşehir belediyelerine ayrılan pay tutarları dahil), toplam tutarlardan düşülür.

Bu madde hükmünce genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden yapılacak dağıtımlara esas alınacak miktarların belirlenmesinde, akaryakıt tüketim vergisi tahsilatı ile özel kanunlarında pay ve/veya fon ayrılmayacağı hüküm altına alınan vergi gelirleri tahsilatı ve vergi gelirleri tahsilatından özel kanunlar gereğince ayrılan pay ve/veya fon tutarları dikkate alınmaz.

Bu paylar Maliye Bakanlığınca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır.

İller Bankası kendisine borçlu belediye ve il özel idarelerinin vadesi gelmiş borç takistlerini genel bütçeden bu idarelere ayrılan paylardan kesmeye yetkilidir.

Madde 28- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun adı "Belediye ve İl Özel İdareleri Gelirleri Kanunu" olarak değiştirilmiş ve aynı kanunun 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"4. 21 inci maddenin (I) numaralı bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri uyarınca yerli ve yabancı film gösterimlerinden bir ay içinde tahsil olunan vergi gelirlerinin % 75'i, 23/1/1986 tarihli ve 3257 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi uyarınca sinema ve müzik sanatını destekleme amacıyla tahsilini takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar ilgili belediye tarafından Kültür Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır."

Madde 29- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 29- Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde tahsil edilen telefon (özel mesaj servisleri dahil), aboneli televizyon servisi, teleks, faksimile ve data, telefon kart ve jeton ücretleri (tesis, devir ve nakil ücretleri hariç) haberleşme vergisine tabidir."

Madde 30- 2464 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 30- Haberleşme vergisinin mükellefi, bu Kanunun 29 uncu maddesinde belirtilen ücretleri tahsil eden kurum ve kuruluşlardır."

Madde 31- 2464 sayılı Kanunun değişik 32 nci maddesinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Haberleşme vergisinin nispeti % 2'dir."

Madde 32- 2464 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bir ay içinde tahsil edilen telefon (özel mesaj servisleri dahil), aboneli televizyon servisi, teleks, faksimile, data, telefon kart ve jeton ücretlerine isabet eden haberleşme vergisi, ilgili belediyeye tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir beyanname ile bildirilir ve aynı süre içerisinde ödenir."

"Cep telefonuna ilişkin tahsil olunan haberleşme vergisi, tahsil eden kurum ve kuruluşlar tarafından ertesi ayın sonuna kadar İller Bankasına bir beyanname ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir ve Bankaca takip eden ay içinde belediyelere nüfuslarına göre dağıtılır. Bu tutarlardan büyükşehir statüsündeki il merkezine düşen kısmın % 35'i o ildeki büyükşehir belediyesine, % 65'i nüfuslarına göre büyükşehir dahilindeki ilçe ve alt kademe belediyelerine dağıtılır."

Madde 33- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 34 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2. Elektrik ve gaz tüketim vergisi

#### **Konu:**

Madde 34- Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik, havagazı, doğal gaz ve likit petrol gazı tüketimi, elektrik ve gaz tüketim vergisine tabidir."

Madde 34- 2464 sayılı Kanunun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 35- Elektrik, havagazı, doğal gaz ve likit petrol gazı tüketenler, elektrik ve gaz tüketim vergisini ödemekle mükelleftir.

Elektrik, havagazı, doğal gaz ve likit petrol gazı dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye (Büyükşehirlerde büyükşehir belediyesine) yatırılmasından sorumludur.”

Madde 35- 2464 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin 4 üncü fıkrası  ~~aşağıdaki şekilde~~ değiştirilmiştir.

“4. Doğrudan doğruya elektrik, havagazı, doğal gaz ve likit petrol gazı üreten dağıtım ve istihsal müesseselerinde.”-

Madde 36- 2464 sayılı Kanunun 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 37- Verginin matrahı, tüketilen elektrik, havagazı, doğal gaz ve likit petrol gazı satış bedelidir. Matraha katma değer vergisi dahil edilmez.”

Madde 37- 2464 sayılı Kanunun 38 inci maddesine aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

“d) Doğal gaz ve likit petrol gazı satış bedelinden yüzde 1.”

Madde 38- 2464 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 39- Elektrik, havagazı, doğal gaz ve likit petrol gazı dağıtan kuruluşlar tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye (büyükşehirlerde büyükşehir belediyesine) bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar. Elektrik, havagazı, doğal gaz ve likit petrol gazı işleri bütçesi içinde yer alan belediyeler bu hükümden muaftır.”

Madde 39- 2464 sayılı Kanunun değişik 89 uncu maddesinin (a) bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Harcamalara katılma payları, tahakkukun yapıldığı yıla ait bina, arsa ve arazi vergi değerinin % 3’ünü geçemez”

Madde 40- 2464 sayılı Kanunun değişik 93 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Harcamalara katılma payları belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yılın emlak vergisi taksit süreleri içinde, peşin ödemelerde tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur.”

Madde 41- 2464 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“C) 1- Bu Kanunda yer alan ve 1/1/2001 tarihi itibarıyla geçerli olan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen tarifelerdeki hadler ile 70 inci madde-deki tutar 100 kat artırılmıştır.

2- Bu Kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen tarifelerdeki hadler ile 70 inci maddedeki tutar; her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde hesaplanan maktu had ve tutarların (10.000) liraya kadar olan kısmı dikkate alınmaz. Bakanlar Kurulu, bu suretle tespit edilen had ve miktarları her bir tarife itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte yarısına kadar artırmaya veya kanuni haddine kadar indirmeye, bu Kanunda yazılı nispi vergi ve harç oranlarını birlikte veya ayrı ayrı iki katına kadar artırmaya veya sifıra kadar indirmeye yetkilidir.”

Madde 42- 2464 sayılı Kanunun değişik 97 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve” ibaresi “veya” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Birinci fıkra hükmünce ücret tarifelerinin belirlenmesinde, hizmetin maliyeti ve verimlilik ilkeleri esas alınır. Hizmet maliyetinin hesaplanmasında, yönetim, işletme, yenileme, izleme ve ıslah giderleri ile amortismanlar göz önünde bulundurulur.

Atık su ile katı atıkların toplanması, taşınması, depolanması, geri kazanılması, değerlendirilmesi ve bertaraf edilmesi hizmetleri karşılığında üretici kişi ve kuruluşlardan belediye meclisince belirlenerek mülki amir tarafından onaylanacak tarifeye göre ücret alınır. Bu ücret atıkların türü, miktarı, çevre ve insan sağlığına olan etkileri, bertaraf tesisinin işletme ve amortisman giderleri esas alınarak belirlenir ve su faturası üzerinden ayrı bir kalemden tahsil edilir.

Belediyeler (büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri); belediye meclisi kararına istinaden, katı atıkların toplanması, değerlendirilmesi ve imhası hizmetlerini ayrı ayrı veya bir bütün olarak 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun hükümlerine göre Yap-İşlet-Devret Modeli ile şirketlere gördürebilirler. Bu takdirde, bu hizmetler karşılığında alınacak ücretlerin tespit ve tahsil şekli, belediye ile ilgili şirket arasında yapılacak uygulama sözleşmesinde gösterilir. Bu ücretler 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu Hükümlerine göre tahsil edilir.

Belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin katı atık yönetimi ile kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan konut, işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar, atık su bedeli ve katı atık bedeline tabidir. Atık su bedeli ve katı atık bedelini ödemekle yükümlü olanlar, her ne şekilde olursa olsun binaları kullananlardır. Bu konudaki esas ve usuller Çevre Bakanlığının uygun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Atık su ve katı atık yönetiminde birbirine yakın belediyelerin hizmet birlikleri kurmaları esastır. Hizmet birliğini oluşturan belediyeler yatırımlarda devlet desteğinden öncelikle yararlandırılır.”

Madde 43- 2464 sayılı Kanunun mükerrer 97 nci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten, gayri safi satış hasılatından genel yönetim giderleri düşüldükten sonra kalan miktarın binde biri mahalli idareler payı olarak ayrılır. Bu pay, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren işletmeler tarafından ilgili belediyeye (Büyükşehirlerde büyükşehir belediyesine), bu alanlar dışında faaliyet gösteren işletmelerce il özel idaresine Devlet hakkının Hazineye yatırılması sırasında ödenir.”

Madde 44- 2464 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin madde başlığı “Bu Kanunun mücavir alanlarda ve mücavir alan dışında uygulanması” biçiminde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışında kalan yerlerde, bu Kanunda yer alan İlan ve Reklam Vergisi, Eğlence Vergisi, İşyeri Açma İzni Harcı, 3194 sayılı İmar Kanununun 27 nci maddesi hükmü saklı kalmak üzere Bina İnşaat Harcı, Yapı Kullanma İzni Harcı, Kayıt ve Suret Harcı, İmarla İlgili Plan, Proje Tasdik Harcı, İfraz-Tevhid Harcı, Parselasyon Harcı, İnşaat Ruhsat Harcı, Zemin Açma ve Toprak Hafriyat Harcı

bu Kanundaki konu, mükellefiyet, sorumluluk, istisna, muafiyet, tarife, nispet, tarh, beyan ve ödeme esas ve usulleri dahilinde il özel idarelerince tahsil edilir. Bu Kanunun 95 inci maddesine göre, tarifeleri Bakanlar Kurulu'nca tayin ve tespit edilen vergi ve harçların uygulanmasında, il özel idareleri beşinci grup belediyeler gibi işlem görür. Bu Kanun ile belediye meclislerine verilen yetkiler, il özel idaresi gelirlerinde il genel meclisine aittir. Belediye başkanına verilen yetkiler vali tarafından, belediye saymanı, gelir müdürü veya hesap işleri müdürüne verilmiş yetkiler il özel idare saymanı tarafından kullanılır."

Madde 45- 2464 sayılı Kanuna aşağıdaki madde elenmiştir.

Ek Madde 7- Mahalli idare hizmetlerinde kullanılmak üzere aşağıda belirtilen işlemler ve kağıtlar için karşılarında gösterilen miktarlarda mahalli idare hizmetlerine katılma payı ödenir.

1-Vergilerin tarh ve tahakkuku ile ilgili olarak mükellef ve sorumlularca vergi dairelerine ve belediyelere verilen beyannameler ile Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen sigorta prim bildirelerinden 1.000.000 lira, gümrük idarelerine verilen beyannamelerden 4.000.000 lira,

2-1318 sayılı Finansman Kanununa göre taşıt alım vergisine tabi olan motorlu taşıtların kayıt ve tescili ile devirlerinde 10.000.000 lira

3-Spor-Toto, Spor-Loto ve Sayısal Loto oyunlarında her bir kolon için 20.000 lira, at yarışlarında oynanan her bir bilet için 40.000 lira,

4-Silah taşıma ve bulundurma müsaade vesikaları için 30.000.000 lira, kara avcılığı ruhsat tezkereleri için 15.000.000 lira;

5-Hava yolu ile iç hat yolcu taşımacılığında düzenlenen her bir bilet için 1.500.000 lira, dönüşlü biletler için 3.000.000 lira,

6-İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yapılan iş ve işlemler nedeniyle alınan menkul kıymet kotasyon ve tescil ücretlerinin, kurtaj ücretlerinden borsa yönetimine ödenecek borsa paylarının ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan tescil ve kayıtlar nedeniyle alınan ücretlerin dörtte biri kadar ayrıca hesaplanacak tutarlar,

7-492 sayılı Harçlar Kanununa ekli 4 sayılı tarifinin 1 numaralı bölümünde belirtilen tapu işlemlerinden harç mükellefiyeti doğuran (492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlarda yer alan istisna ve muafiyetler dikkate alınmaksızın) her bir işlemin tarafları için ayrı ayrı 5.000.000 lira.

(3) ve (4) numaralı bentlerde yer alan mahalli idare hizmetlerine katılma payı katma değer vergisi matrahına dahil edilmez.

(1) numaralı bentte belirtilen katılma payı mükellef veya sorumlular tarafından beyannamenin verildiği tarihte, (2) numaralı bentte belirtilen katılma payı taşıt alım vergisi mükellefleri tarafından bu vergi ile birlikte, (3) numaralı bentte belirtilen katılma payı kolon ve bilet bedeliyle birlikte, (4) numaralı bentte belirtilen katılma payı vesika ve tezkere sahiplerince bu belgelerin verilmesi veya yenilenmesinden önce, (5) numaralı bentte belirtilen katılma payı bilet bedeliyle birlikte, (6) numaralı bentte belirtilen katılma payı İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından tahsil edilecek olan ücret ve gelirlerle birlikte, (7) numaralı bentte belirtilen katılma payı taraflarca işlemten önce ödenir.

Bu madde gereğince mahalli idare hizmetlerine katılma payı ödenmesi gereken işlemi yapanlar ve kağıtları kabul edenler, katılma paylarını ilgililerden sorumlu sıfatıyla tahsil ederler.

Vergi daireleri, Sosyal Sigortalar Kurumu, gümrük idareleri ve belediyeler tarafından tahsil edilen, mahalli idare hizmetlerine katılma payı tahsilini izleyen ayın sonuna kadar, Sermaye Piyasası Kurulu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve havayolu iç hat yolcu taşımacılığı yapanlar tarafından bir ay içerisinde tahsil olunan veya hesaplanan paylar ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar İller Bankasına ödenir.

Mahalli idare hizmetlerine katılma payı olarak İller Bankasına yatırılan bu paraların yüzde yirmibeşi il özel idarelerine, yüzde yetmişbeşi ise belediyelere en geç ertesi ayın 15 ine kadar son genel nüfus sayımındaki il ve belediye nüfuslarına göre dağıtılır. Belediyelere ayrılan pay tutarından büyükşehir statüsündeki il merkezine düşen kısmın % 35'i o ildeki büyükşehir belediyesine, % 65'i nüfuslarına göre büyükşehir dahilindeki ilçe ve alt kademe belediyelerine dağıtılır.

Bakanlar Kurulu (1), (2), (3), (4), (5) ve (7) numaralı bentlerde yazılı tutarları birlikte veya ayrı ayrı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

Mahalli idare hizmetlerine katılma payının tahsili ve İller Bankasına yatırılmasına ilişkin usulleri tespit etmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

Madde 46- 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde yazılı vergileme ölçü ve hadleri % 25 (yüzde yirmibeş) nispetinde artırılmış ve Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Ek Madde 1- Bu Kanuna göre tahsil edilen motorlu taşıtlar vergisinin % 25'i (yüzde yirmibeş) Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığı tarafından tahsili takip eden ay sonuna kadar İller Bankası nezdindeki belediyeler hesabına yatırılır ve Bankaca; belediyelere nüfuslarına göre dağıtılır. Bu pay tutarından büyükşehir il merkezlerine düşen kısmın % 35'i büyükşehir belediyelerine, % 65'i de büyükşehir dahilindeki ilçe ve alt kademe belediyelerine dağıtılır."

Madde 47- 13/4/1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Birinci fıkra hükmü gereğince Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ve özel radyo televizyon kuruluşlarından tahsil edilen gelirlerin % 10'u Kurumca belediyeler payı, % 10'u sinema ve müzik sanatını destekleme payı olarak ayrılır ve pay tutarları, tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar İller Bankası nezdindeki belediyeler hesabına ve Kültür Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. Süresinde yatırılmayan payların tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Payları zamanında yatırmayan kurum saymanının, idari, mali ve cezai sorumluluğu saklıdır. Belediye hesabına yatırılan tutarlar, belediyelere Bankaca 2380 sayılı Kanun hükümlerince genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan payların dağıtım esaslarına uygun olarak nüfuslarına göre dağıtılır. (Şu kadar ki, bu paydan büyükşehirlere düşen miktar, büyükşehir dahilindeki ilçe ve alt kademe belediyelerine nüfuslarına göre paylaşılır)."

Madde 48- 10/6/1926 tarihli ve 927 sayılı Sıcak ve Soğuk Maden Sularının İstismarı ile Kaplıcalar Tesisatı Hakkında Kanunun değişik ek 5 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ruhsata bağlanmış suların gayri safi hasılatından % 5 oranında rüsum alınır. Bakanlar Kurulu bu oranı % 20’ye kadar çıkarmaya veya kanuni oranına kadar indirmeye yetkilidir.”

Madde 49- 15/2/1956 tarihli ve 6664 sayılı Taş Ocakları Muamelatının Tedviri ve Varidatının Tahsilinin Vilayet Hususi İdarelerine Ait Olduğu Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1- Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler, Hazinesinin özel mülkiyetindeki araziler ve orman alanlarındakiler de dahil olmak üzere taş, kum, çakıl ve toprak ocakları il özel idarelerince (büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyelerince) işletilir, işlettirilir veya kiraya verilir. Kira bedelleri ile Taş Ocakları Nizamnamesinde belirtilen resim ve harçlar, Köy Kanunu ile kabul edilen haklar mahfuz kalmak şartıyla bu idarelerce tahsil edilir."

Tarım alanlarına açılacak ocaklar için Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı mahalli teşkilatının görüşü alınır.

### ALTINCI BÖLÜM

#### **Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, Devlet İhale Kanunu ve Umuru Belediye Müteallik Ahkam-ı Cezaiye Kanunlarına İlişkin Değişiklik Hükümleri**

Madde 50- 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 57 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu madde uyarınca Koruma Kurulunun onayına sunulan koruma amaçlı her tür ve ölçekteki imar uygulama planları, nazım imar planları, plan değişiklikleri ve Kurulun onayına tabi projeler Koruma Kurullarına müracaat tarihinden itibaren 6 ay içinde neticelendirilmediği takdirde, onanmış sayılır."

Madde 51- 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İl daimi encümeni ve belediye encümenlerinin ihale komisyonu olarak yapacakları toplantılarda kendi kanunlarındaki toplantı ve karar nisabı uygulanır."

Madde 52- 2886 sayılı kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Devletin, özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar ile katma bütçeli idarelerin, il özel idareleri ve belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, 13 üncü maddesinde gösterilen komisyonca takdir ve tespit edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesinin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz."

Madde 53- 15/5/1930 tarihli ve 1608 sayılı Umuru Belediye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muadil Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1- Belediye ve büyükşehir belediye meclislerinin ve encümenlerinin kendilerine kanun, tüzük ve yönetmeliklerin verdiği görev ve yetkiler çerçevesinde aldıkları

kararlara aykırı hareket edenler ile bu idarelerle ilgili olup, 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 34 üncü maddesinin (1) numaralı alt bendinde sayılanlar hariç olmak üzere mevzuatın yasakladığı veya emrettiği hususlara aykırı fiil ve davranışta bulunanlara, kanunlarla daha ağır ceza öngörülme hallerde, bu idarelerin encümenleri 2 milyar liraya kadar para cezası ve/veya otuz güne kadar işyerinin kapatılması veya araçlarına geçici olarak el konulması suretiyle ticaret ve sanattan yasaklama cezası vermeye yetkilidir. Eski hale getirilmesi icap eden hususlarda verilecek uygun süre içinde mahzurun giderilmemesi halinde, eski hale getirme idarece sağlanarak yapılan harcamalar ilgiliden tahsil olunur.

Ancak; belediyelerde başkan, genel sekreter, genel sekreter yardımcısı, başkan yardımcısı ve en üst zabıta yetkilisi cezayı gerektiren suçların işlendiğini bizzat gördüklerinde 200 milyon liraya kadar para cezası ve/veya yedi güne kadar işyerinin kapatılması veya araçlarına geçici olarak el konulması suretiyle ticaret ve sanattan yasaklama cezası vermeye yetkilidir.

Ceza kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin (1) numaralı alt bendinde düzenlenen konular hakkında en geç 7 gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. Bu itiraz idarece verilen cezanın uygulanmasını durdurmaz.

6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin (1) numaralı alt bendi kapsamı dışındaki konular hakkında verilen ceza kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. İtiraz, evrak üzerinde inceleme yapılarak 30 gün içerisinde sonuçlandırılır.

Verilen para cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili idarece tahsil olunur.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen 2 milyar ve 200 milyon liralık hadler, her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranına göre artırılarak uygulanır."

## YEDİNCİ BÖLÜM

### Diğer Kanunlara İlişkin Değişiklik Hükümleri

Madde 54- 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Ofisi Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

#### "Hazine arazilerinin devri

Ek Madde 4- Mera, yaylak ve kışlak olarak hayvancılıkta kullanılabilecek yerler, tarım arazileri, Kamu malı olması nedeniyle devri mümkün olmayan, kamu hizmetlerinde kullanılan veya özel mevzuatı gereğince gerçek ve kamu veya özel hukuk tüzel kişilerine tahsisi, bedelli veya bedelsiz devri yahut özel amaçlarda kullanılmak üzere emirlere verilmesi gerekenler hariç, Hazine arazi ve arsaları aşağıdaki şartlarla, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelere, bu sınırların dışında olanlar il özel idarelerine devredilebilir:

a) Uygulama imar planı içinde bulunup kendi kamu hizmetleri için ayrılmış arazi ve arsalar, belediye ve il özel idarelerine bedelsiz olarak mülkiyetleri devredilebilir.

b) Bunların dışında kalan her türlü arazi ve arsalar; 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde belirtilen harca esas bedel üzerinden; büyükşehir belediyeleri ve mücavir alan sınırları içinde bulunan yerlerde ise bu bedelin % 20 (yüzde yirmi) fazlası bedelle belediyelere (büyükşehir belediyelerinde 30.000 metrekaresinin üzerindeki büyükşehir belediyelerine) ve il özel idarelerine satılabilir. Taşınmaz malların belediyelerce ve il özel idarelerince satılması halinde, satış bedelinden, altyapı ve imar planı için yapılmış olan giderler ile benzeri giderler ve taşınmaz malların Hazinece belediyeye satışına esas bedelin bir kat fazlası indirilir. Bu indirimler sonrası bir tutar kalması halinde, kalan tutarın yarısı belediyelerce ve il özel idarelerince, satış yapıldığı tarihten itibaren en geç altı ay içinde Hazineye ödenir. Bu ödemelerden, belediye başkanları ve il özel idare müdürleri ile buralardaki saymanlar şahsen sorumludurlar. Ödenmeyen tutarlar sorumlulardan, 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir.

c) Bedelli devirlerde, devir bedelinin % 25 (yüzde 25)i peşin, kalanı yirmi dört ay ve dört eşit taksitle, kanunî faizleri ile birlikte tahsil edilebilir. Ancak taksitli devirlerde, bedel ve faizler tahsil edilmeden arazi ve arsanın ferağı verilmez.

d) Bu madde hükmüne göre yapılacak satışlarda, 1164 Arsa Ofisi Kanununun 8 inci maddesi uygulanmaz.”

Madde 55- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

#### **Mahalli idareler personelinin eğitimi**

Ek Madde 2- İçişleri Bakanlığı, mahalli idarelerin seçilmiş ve atanmış personelinin düzenli olarak hizmet içi eğitim hizmetlerini sağlar, bu amaçla Bakan onayı ile merkezde ve illerde Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim merkezleri kurabilir. İllerde kurulan eğitim merkezleri, valiliklerin gözetim ve denetiminde faaliyet gösterir.

Eğitim merkezlerinde görev alacak eğitim uzmanı ve bilgisayar işletmenleri, kadro şartı aranmaksızın Bakan onayı ile sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Ayrıca, Bakanlık ve valilikler personeli, gerektiğinde atamaya yetkili amirin onayı ile bu merkezlerde görevlendirilebilir.

Bakanlık, hizmet içi eğitim faaliyetlerini personeliyle yapabileceği gibi, diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, valilikler, üniversiteler, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, kamuya yararlı dernekler ve kamu hizmeti görmeleri nedeniyle kanunla veya Bakanlar Kurulu kararı ile vergi muafiyeti tanınmış vakıflarla işbirliği yapmak suretiyle de gerçekleştirebilir. Bu amaçla, Bakanlık bütçesine her yıl yeterli miktarda ödenek konulur.

Bu maddeye göre sözleşmeli personele ödenecek ücretler ile hizmet içi eğitim programlarında görev alacaklara ödenecek ders ücretleri, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

Eğitim merkezlerinin çalışma esasları, eğitim programlarının hazırlanması, diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve bunlardan hizmet satın alınması, ders notlarının hazırlanması ve telif ücretleri ile bu maddenin uygulanmasına dair diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 56- 29/8/1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının değişik 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "3000" ibaresi "4000" olarak, aynı maddenin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Muhtar ödeneği, her ayın on beşinci günü muhtarlarca ödenmesi gereken BAĞ-KUR prim tutarları kesilmek suretiyle il özel idareleri tarafından ilgililere peşin olarak ödenir. Kesilen prim tutarları il özel idaresi tarafından 10 gün içerisinde BAĞ-KUR'a yatırılır."

Madde 57- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin (II) işaretli fıkrasının (e) bendine aşağıdaki ibare eklenmiştir.

"Yeniden seçilemeyen belediye başkanları (Daha önce Sandıkla ilişkilendirilmiş bulunmaları ve emekli keseneklerini ve kesenek karşılıklarını kendileri ödemek kaydıyla);"

Madde 58- 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (j) bendi eklenmiştir.

"j) İtfaiye personelinin; Belediyelerde yangınla mücadele işlerinde 3"

Madde 59- 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Geçici Madde 212- İştirakçilerin il genel meclisi veya belediye meclisi üyesi olarak yaptıkları hizmet sürelerinin herhangi bir nedenle hizmetten sayılmamış en çok 15 yılı bu Kanunun yayım tarihini takip eden altı ay içinde yazılı olarak Sandığa müracaat etmeleri ve daha önce emeklilikle ilgili görevde bulunanların bu görevden ayrıldıkları tarihteki derece ve kademeleri, emeklilikle ilgili görevi olmayanların ise 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesine göre belirlenecek derece ve kademeleri esas alınarak, borçlandıkları sürelerin her yılı bir kademe ilerlemesi, her üç yılı bir derece yükselmesine esas alınmak suretiyle öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri derece ve kademeleri aşmamak üzere tespit edilecek derece ve kademe aylıkları üzerinden, borçlanma işleminin yapıldığı tarihteki katsayılar ve emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar ile kesenek ve karşılık oranları esas alınmak suretiyle hesaplanacak tutarları altı ay içinde eşit taksitler halinde ödemeleri şartıyla hizmetten sayılır. Borçlandıkları bu süreler emeklilik keseneğine esas aylıkların hesabında dikkate alınır.

Borçlanma ile ilgili olan bu fıkranın uygulanmasında, bu Kanunla getirilen diğer esaslar ayrıca uygulanır."

Madde 60- 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 10 uncu maddesinin değişik 2 nci fıkrasının ikinci cümlesi "Ancak, bu Kanuna bağlı (1) sayılı Cetvelde yazılı "il valileri" ile (2) sayılı Cetvelde yazılı "Kaymakamlık" taşıtları il özel idareleri bütçelerinden de satın alınabilir." olarak değiştirilmiş ve aynı maddenin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, mahalli idareler İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca müştereken belirlenecek esas ve standartlara uygun olmak şartıyla Bakanlar Kurulu müsaadesi aranmaksızın vali onayı ile taşıt satın alabilir."

Madde 61- 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı (2) sayılı Cetvele aşağıda yazılı satır ile dipnot (1) eklenmiştir.

“Belediye başkanları (1) 1'er Binek 5 yıl”

(Bu araçlar gerektiğinde belediye başkanlarınca bizzat kullanılabilir.)

Madde 62- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yetki devri

Ek Madde 2- Bakanlar, hizmetlerin yürütülmesinde sürat, etkinlik ve verimlilik sağlamak amacıyla, kanunla kendilerine ve bakanlıklarına tanınmış yetkilerden (mahalli idarelerle ilgili vesayete ilişkin olanlar da dahil) uygun gördüklerini, sınırlarını ve kullanım esaslarını yazılı olarak açıkça belirlemek suretiyle vali ve kaymakamlara; valiler kendilerine ait yetkileri vali yardımcıları, kaymakamlar ve il müdürlerine, kaymakamlar da ilçe müdürlerine aynı esaslar dahilinde devredebilir. Yetki devri, devreden sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Devredilen yetki, devreden tarafından aynı usulle geri alınabilir.”

Madde 63- 24/06/1983 tarihli ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Ek Madde 1 – Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak mahalli idarelere ait ortaklık ve kuruluşlar, bu idarelere ait sermaye payları % 50 nin altına düşünceye kadar bu Kanun Hükmünde Kararname ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisi’nce Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri uyarınca denetlenir.”

Madde 64- 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 inci maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (g) ve (h) bentleri eklenmiştir.

“c) Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyıların ve yer altı sularının kullanılmış sularla ve endüstri atıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kayıba veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanarak çıkartılan yönetmelikler çerçevesinde her türlü teknik, idari ve hukukî tedbiri almak,”

“g) Katı atık yönetim hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,”

h) Bölge içindeki su kaynaklarının havzalarında bulunan ilgili valilik ve belediyeler ile teknik ve idari konularda işbirliği yapmak.”

Madde 65- 2560 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde ve 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “septik çukurların boşaltılması giderleri” ibaresi “septik çukurların boşaltılması ile katı atık yönetimine ilişkin giderler” ibaresi eklenmiştir.

“a) Su satışı, atık su ve katı atık yönetim hizmetlerine ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler.”

Madde 66- 2560 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

Madde 26 - Bu Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Bakanlar Kurulu kararı ile su, kanalizasyon ve katı atık işleri İSKİ’ ye verilecek belediye ve köyler ile yakın çevresindeki belediye ve köylerin İstanbul Büyük Şehir Belediyesine bağlanma-

ları halinde bu belediye ve köylerin mevcut su, kanalizasyon ve katı atık yönetim tesisleri ve bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz malları, hak ve borçları ve personeli tüm özlük hakları ile birlikte bir protokolle İSKİ'ye devredilir.”

Madde 67- 23/7/1995 tarihli ve 4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tabii afete maruz kalan yörelerdeki belediyeler ve özel idarelere 2380 sayılı Kanuna ve ilgili yıllar bütçe kanunlarındaki hükümlere göre tahakkuk eden paylar Bakanlar Kurulunca azami 5 katına kadar artırılabilir. Bu suretle verilecek ilave pay miktarları, doğrudan, 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 33 üncü maddesiyle kurulan fondan karşılanır. Bu uygulamanın süresi Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

## SEKİZİNCİ BÖLÜM

### Yürürlükten Kaldırılan ve Uygulanmayacak Hükümler

Madde 68- 1- a) 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (b) fıkrası, 5 inci maddesi ve 11 inci maddesinin (c) fıkrasındaki “İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve müesseselerde sürekli işçi çalıştırılması Devlet Personel Dairesinin görüşüne dayalı İçişleri Bakanlığının vizesine tabidir. Bu kuruluşlarda yeni kurulan birimler ile yeniden satın alınacak iş araç ve makineleri ve toplu taşıma araçları için ihtiyaç duyulacaklar dışında sürekli işçi kadrosu istenemez ve vize yapılamaz.” ibaresi,

b) 13 Mart 1329 tarihli İl Özel İdaresi Kanununun değişik 100 üncü maddesinin ikinci fıkrası, değişik 116 ncı maddesi ve değişik 140 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları,

c) 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun; 103 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası,

d) 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanununun; 16 ncı ve 62 nci maddeleri, 77 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Meclisçe lüzum görülürse fahri encümen azalarına hakkı huzur verilir. Hakkı huzurun miktarını meclis tayin eder.” ibaresi, 83 üncü maddesinin 10 uncu fıkrasının birinci paragrafı, 96 ncı maddesinin (B) fıkrasının üçüncü paragrafı, 156 ncı maddesi, 5656 sayılı Kanunla eklenen ek 3 üncü maddesi,

e) 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi ve ikinci fıkrası,

f) 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun mükerrer 38 inci maddesi,

g) 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 inci Maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Mahalli idarelerin ve” ibaresi, yürürlükten kaldırılmıştır.

2- 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun, 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanunun, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda bu Kanun hükümlerine aykırılık bulunması halinde bu Kanun hükümleri uygulanır.

## **DOKUZUNCU BÖLÜM**

### **Geçici ve Son Hükümler**

Geçici Madde 1- Bu Kanunda sözü edilen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılır. Ancak çıkarılacak yönetmeliklere kadar, mevcut yönetmeliklerin bu kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Madde 69- Bu Kanunun 27, 28, 31, 32 ve 46 ncı maddeleri 1/1/2002 tarihinde, 45 inci maddesi 1/1/2003 tarihinde diğer hükümleri yayınlandığı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 70- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.